

Ἔτος Α'. Ἀριθμὸς 41.

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν φρ. χρυσᾶ 10·
διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δραχμαὶ 10.
Πᾶς συνδρομητὴς θεωρεῖται καὶ μέλος τοῦ Συλλόγου
ἀρωγὸν ἕνευ ἑτέρας ὑποχρεώσεως.

ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ τοῦ Συλλόγου εἶνε ἐν τῇ συνοικίᾳ
Πλάκας παραπλευρῶς τῇ Δημοτικῇ Σχολῇ
τῇ ἐν τῇ ὁδῷ Ἀδριανοῦ, ἀρ. 5.
Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΦΥΛΑΚΟΝ ΙΟΥΛΙΟΥ 1888.

✠ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Επιστολή Πατριάρχου Αντιοχείας. — Δ. Φραγκοποδίου Σκέψεις τῶν ἐν Καίρῳ ὁμογενῶν περὶ τῆς ἀναπλάσεως. — Ν. Μ. Δρακάς Ἡ ἐλληθής ἀποστολή καὶ τὸ νόμιον θέμα τῆς ὑποῦς ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας. — Ν. Χ. Ἀμβρόσιος Ὁ ἀναπλασθεὶς ποιήμα. — Μ. Γαλαροῦ Ἡ εὐαγγελικὴ ἠθικὴ. — Πλάτωνα Καυτὰ ἐπὶ τῆς ἀνορθώσεως τοῦ κλήρου. — Κ. Σαλιεράκη Ἀναβαθμὸς ποιήμα. — Ἀνθρωπολογία. Κριτικὴ ἐπιθεώρησις ἑρμηνειῶν συγγραμμάτων. — Εὐθ. Ἰωαννίδου, συνταγματάρχου, Ὁ ἴλιος. — Τὴ γένεσις εἰς τοὺς πολλοὺς τῶν ἡμῶν μεσ. — Ὀφειλομένη εὐχαριστία. — Νικόλαος Ἀποστολίδης. — Ἐξέλιξις κατὰ τάσιν τοῦ τερμίνου τῆς ἀναπλάσεως. — Εἰσαγωγή ὑπὲρ τῶν ἡπειρωτῶν. — Π. Ματαράζης Ἡ δὴ Ἰουδίθ. — Δωρεὰ ὑπὲρ τῆς ἀναπλάσεως. — Τοῖς κ. συνδρομηταῖς. — Βιβλιοθήκη ἀναπλάσεως. — Ἀλληλογραφία.

Ε Π Ι Σ Τ Ο Λ Η

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

† Γεράσιμος ἐλέω Θεοῦ Πατριάρχης τῆς μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς.

Ἰσθ. 1040

Ἐξοχότατε Κύριε Ἀλέξανδρε Ῥ. Παρναβῆ, Πρόεδρος τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου τῆς ἀναπλάσεως, ὡς ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἴαν ἀγαπητὸ καὶ ἐρίτιμο τῆς ἡμῶν Μετρούπολεως. Τὴν περισπούδαστον ἡμῶν Ἀδελφῶν Ἐξοχότατα πατρικῶς ἐν Κυρίῳ εὐχόμεθα καὶ ἀπὸ ψυχῆς εὐλογοῦμεν.

Τὰ κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ ἀξιότιμου Συλλόγου τῆς ἀναπλάσεως ἐκ φήμης ἀγαθῆς καὶ ἀπὸ τῶν ἐφημερίδων τῶς γινώσκοντες, ἐχαίρομεν, ὡς εἰκόσ, ἐπὶ τούτῳ, καὶ βίον αὐτῷ ἐπηυχόμεθα ἀπόστολικον καὶ εὐδαίμονα καὶ προκοπὴν καὶ εὐδοκίμῃσιν ἐν ᾧ προέβητο ἱερῶ καὶ θαυμάσιον σκοπῶ. Ἀξέμενοι δὲ νῦν τὴν ἀπὸ ἱβ' τοῦ παρελθόντος μηνὸς Μαρτίου ἐρίτιμον τῆς ἡμετέρας περισπουδάστου Ἡμῶν Ἐξοχότατος ἐπιστολῆν, καὶ ἐν πλάτει καὶ ἐπακριβῶς μαθόντες, ἐξ ἂν ἀνέγνωμεν, τὰ κατὰ τὸν ἡμετέρον Σύλλογον, προσηκόντως δ' ἐκτιμήσαντες τὴν σπουδαιότητα καὶ ἀριότητα τοῦ ἔργου, ὑπερ ἀνεδέξατο, ἔργου πολλὰ τὰ καλὰ καὶ φρόνιμα προκαταγγελλομένου τῆ τε Ἀγιωτάτη Μητρὶ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ εὐλογημένῳ ἡμῶν Γένει, ἐσκιστήσαμεν ἀληθῶς ὑπὸ χαρῆς καὶ ἠγαλλισάμεθα τῷ πνεύματι. Καὶ δὴ ὑπὸ τὸ κράτος τοιοῦτων θυμοτερεπῶν αἰσθημάτων ἄσμενοι προαγόμεθα διὰ τοῦδε ἡμῶν τοῦ Πατριαρχικοῦ γραμματοῦ ἐξαγγελίαι μὲν τὴν ἐπὶ ταῦτοις πολλῇ ἡμῶν χαρᾶν καὶ εὐαρέσκειαν, εὐλογῆσαι δὲ ἐν τῷ ὄνματι τοῦ παντὸς ἀγαθοῦ συντελεστοῦ καὶ δοτήρος Παντάνακτος Θεοῦ τὸν ἡμετέρον Σύλλογον καὶ τὸν σπη-

ριον αὐτοῦ σκοπὸν, καὶ ἀπὸ κέντρων καρδίας ἐξαντήσασθαι παρὰ τῆς αὐτοῦ θέλειας χρηστότητος, ὅπως πλοῦσιαις ἴνωθεν καταπέμψῃ ἐπ' αὐτὸν τὰς σιωπηρίους αὐτοῦ δαίφεις καὶ χάριτας, στηρίζων αὐτὸν καὶ πλατύνων καὶ μεγαλύνων καὶ πάσης ἐπιχειρίας καὶ ἐναντίας ἐπιβουλής ἀνώτερον πάντοτε ἀποδοικνύς, τὰ δ' ἔργα αὐτοῦ τὰ ἀγαθὰ καὶ θαύματα διὰ πλήρους ἐπιτυχίας πάντοτε στεφανῶν. Τὸν δίκαιον δ' ἀπονέμετες ἔπαινον τῆ τε ἡμετέρας ἀριστερίας ἐξοχότητι, τῆ ἐπαξίως προεδρευούσῃ τοῦ Συλλόγου, καὶ δι' αὐτῆς καὶ πᾶσι τοῖς μέλεσι, τοῖς ἐνζήλωσι καὶ φιλοτίμῳ ἐργαζομένοις ὑπὲρ ἔργου οὕτως θεοφιλοῦς καὶ κοινωφελεστάτου, διαφιλή ἐπὶ πάντας ἐπικαλούμεθα τὴν ἐξ ἡφους θέλειαν δύναμιν καὶ ἀντίληψιν πρὸς ἐνίσχυσιν ὑμῶν ἐν ᾧ ἀγωνίζεσθε σεμνοσπεπί ἔργῳ.

Ἐδχαρίστως δ' ἀποδεξάμενοι καὶ ἦν ἐκ προαιρέσεως ἀγαθῆς ἐποιήσασθε ἡμῖν αἰτησιν, ἀποστέλλομεν διὰ τοῦ αὐτάδι ἐξάρχου τοῦ Παναγίου Ἰάφου πανοσιολογιώτατον ἀρχιμανδρίτου κυρίου Μακαρίου τὴν φωτογραφικὴν ἡμῶν εἰκόνα, ἵνα καὶ ἐν εἰκόνι ἐν μέσῳ ὑμῶν καριστάμενοι πλοῦσιαις διὰ παντὸς τὰς εὐλογίας παρὰ τοῦ χαριτοδότου Θεοῦ ἐπὶ πάντας τοὺς κοπιῶντας καὶ ἐργαζομένους ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Συλλόγου ἐπικαλώμεθα. Ἀηλοῦντες δ' ἐν τέλει τῆ ἡμετέρας περισπουδάστῃ ἡμῶν ἐξοχότητι, ὅτι τὸ περιοδικὸν τῆς ἀναπλάσεως, περὶ οὗ μνηστία γίνετα ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτῆς, οὐκ ἐκομισάμεθα, ἐπισφραγίζομεν τὴν παροῦσαν, ἀμφοτέρωσι καὶ αὐτῆς ταῖς χερσὶν εὐλογοῦντες τῆντε μουσσοσπεφῆ αὐτῆς κορυφῆν καὶ πάντα τὰ ἀξιότιμα μέλη τοῦ Συλλόγου.

Ἐν Βηρυτῷ, ἡσπῆ. Μαῖου ἱβ'.

† Ὁ Ἀντιοχείας καὶ ἐν Χριστῷ διάπυρος εὐχέτης.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΚΑΙΡῳ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀξίετιμος Κύριε Πρόεδρε,

Διεξελθὼν μετ' ἐπιστάσιαις τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα φυλλάδια τοῦ περιοδικοῦ «Ἡ ἀναπλασις» ἐχάρη ἀπὸ καρδίας καὶ ἐδόξασα τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐμπνευσιν, ἣν παρέσχε τοῖς ἱδρυταῖς τοῦ σωματείου, οὕτως θαυμάσιως προϊστάσθε. Πρὸ μηνὸς ἐν Καίρῳ, ἐνθα διέμενον, μετῶν παρὰ τινος φίλου τὰ περὶ τῆς συστάσεως τοῦ Συλλόγου καὶ ὁμιλῶν μετὰ περισπουδάστου προσώπου περὶ τῆς σπουδαιότητος καὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, ἤκουσα παρ' αὐτῶν καὶ σέψαι τινάς, ὡς ἔκρινα καλὸν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν κρίσιν τῆς ἡμετέρας ἐξοχότητος καὶ τῶν λοιπῶν ἀξιότιμων μελῶν τοῦ Συλλόγου.

Ἐλεγον δηλονότι τινές, ὅτι ἀνάγκη νὰ συνησθῶμεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνας καὶ νὰ τραπῶμεν τὴν πρὸς τὴν ἀρετὴν ἀγούσαν, ἐὰν θέλωμεν νὰ ζήσωμεν ὡς ἔθνος καὶ νὰ τηρήσωμεν τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἐνότητητα.

Ἀπαξάπαντες ἀνομολογοῦμεν ὅτι βρῖσκόμεν κατὰ κρημνῶν, ὅτι τὸ ὀρθοκευτικὸν αἰσθηματέλεον ἐξέπεσαν, ὅτι ὁ ὕλισμός ἐκ τῆς Ἑσπερίας εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσπηδήσας, ἔρπει ὡς ὄφις ἀπειλῶν νὰ καταπιῇ καὶ τὴν τελευταίαν ἐνιαχοῦ ἐναπολειπομένην ἰκμάδα εὐσεβείας καὶ πίστεως. Ὅσω δὲ κινδυνωδέστερα τυγχάνει ἡ νόσος, τοσοῦτω δραστηριωτέρων δεῖται φαρμάκων. Ἀλλὰ ποῦ θὰ ἐξεύρωμεν τὰ φάρμακα ταῦτα πρὸς ταχεῖαν ἀποσβῆσιν καὶ θεραπείαν τοῦ κακοῦ; Εἰς τὸν κλῆρον, εἶπόν τινες, ὅταν οὗτος μορφωθῇ χριστιανικῶς καὶ ἑλληνοπρεπῶς. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἐν τῇ σπητῇ τοῦ κλήρου ἱεραρχία ὑπάρχει καὶ πρόσωπα δυνάμενα ἐπαξίως νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν θέλειαν αὐτῶν ἀποστολῆν, ἀλλὰ μόνος ὁ κληρὸς δὲν ἀρκεῖ, διότι, ὁ κατώτερος μάλιστα, δὲν δύναται σήμερον ὁμολογουμένως νὰ συντελέσῃ μεγάλως εἰς τὴν ἀνάπλασιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μέχρις οὗ δὲ μορφωθῇ ὑπάρχει κίνδυνος μήπως λαλῇ εἰς ὅσα μὴ ἀκούοντων. Εἰς τὴν γενικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ, εἶπον ἄλλοι, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ, διότι εἶνε ζήτημα καὶ πόνου πολλοῦ καὶ χρόνου μακροῦ, ἡ δὲ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται καὶ οἱ βιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν. Ἐκτὸς δὲ τούτου, γνωρίζομεν ἐκ πείρας, ὅτι οἱ μὲν ἐκ τῶν κατωτέρων σχολείων ἐξερχόμενοι λησμονοῦσιν ἄρῆσαι τὰς ἐλαχίστας ἐκείνας ἀληθείας τοῦ χριστιανισμοῦ, ὡς ἐν αὐτοῖς ἔμαθον, οἱ δὲ ἐκ τῶν Ἑνωμασίων καὶ Πανεπιστημίων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, γίνονται δυστυχῶς ἐκ συστήματος ἀσεβεῖς ἢ ἐξ ἐπιπολαιότητος ὕλισται. Ὅ μὲν εἶπωσιν ὅμως: Ὁ Σύλλογος λοιπὸν καὶ τὸ περιοδικὸν τῆς ἀναπλάσεως θὰ διορθώσῃ τὰ κακῶς κείμενα; Ἀληθῶς ἡμεῖς ἔχομεν μεγάλας προσδοκίας ἐκ τοῦ Συλλόγου θεωρήσαντες αὐτὸν ὡς Πνευματικὴν Ἀκαδημίαν, ἐξ ἧς δυνατὸν νὰ προκύψωσιν ἐν τῷ μέλλοντι οἱ μεγάλοι παράγοντες τῶν ὀρθοκευτικῶν πεποιθήσεων καὶ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ ἐπιδικώμενος μέγας σκοπός, ἐὰν συνδράμωσι πρὸς τοῦτο καὶ αἱ πολιτικαὶ ἀρχαί. Οὐχ ἦττον ὅπως ἔχει ὁ Σύλλογος σήμερον δὲν θὰ δυναθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ ὅσον ἐνεστί ταχέως τὸ γιγανταῖον τοῦτο ἔργον, διότι τὸ μὲν περιοδικὸν ἐκδίδεται κατὰ μῆνα εἰς γλώσσαν οὐχ ἴσῳ καταλαπτήν ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὁ δὲ Σύλλογος ἔχων τὴν ἔδραν τοῦ ἐν Ἀθήναις καὶ τὰ διάφορα αὐτοῦ μέλη διαδισθῶντα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς πρωτευούσας καὶ μεγαλοπόλεις καὶ μονομερῶς ἐργαζόμενα ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν ὑψίστων ἀληθειῶν, δὲν θὰ δυναθῇ ποτε νὰ φθάσῃ εὐχερῶς καὶ ταχέως εἰς τὸ σκοπούμενον ἀποτελεσμα. Ἀνάγκη λοι-

πόν, καθὰ ἔλεγον οἱ ἐν Καίρῳ ζήλωται, νὰ συνησθῶσιν ὁ σύλλογος πρότιστα μὲν καὶ μάλιστα μετὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδίᾳ μετὰ τοῦ Ἰπουργεῖου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, εἶτα δὲ μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μετὰ τῶν τεσσάρων Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς; καὶ μεθ' ὅλων τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος πλοῦσιων ὁμογενῶν, οἵτινες ἐν κοινῇ συνεργασίᾳ θὰ δυναθῶσι νὰ σώσωσιν ἀπὸ βεβαίαν ἀπώλειαν τὸ κληρονηζόμενον σκάφος τοῦ ἡμετέρου ἔθνους; τὸ μὲν Ἰπουργεῖον, διὰ σφῶν νόμων καὶ διαταγμάτων περὶ τῆς ἐν ταῖς σχολαῖσι ὀρθοκευτικῆς παιδεύσεως, ἡ δὲ Ἱερὰ Σύνοδος; καὶ τὰ Πατριαρχεῖα, δι' αὐστηρίας τοῦ κλήρου παιδεύσεως καὶ ἐπιτηρήσεως, δι' ἀποστολῆς ἱεροκηρῶν καὶ διδασκάλων καὶ εἰς τοὺς μικροτέρους δήμους τοῦ Βασιλείου καὶ διὰ καταλλήλου ἐπιμελείας τῶν τῆς ἐκκλησίας πραγμάτων, ἵνα πανταχόθεν χωλαίνουσιν, οἱ δὲ πλοῦσιοι, δι' ἀδελφῶν εἰσφορῶν, ἀναθημάτων καὶ κληροδοτημάτων, κατατιθέντες πολλαπλασίως τὸ τάλαντον, ὅπερ παρὰ Θεοῦ ἔλαβον, εἰς χεῖρας τῆς πνευματικῆς ταύτης Ἀκαδημίας, ἥτις τότε καὶ μόνον διὰ κεφαλαίων πέντε, δέκα ἢ καὶ πλείων εκατομμυρίων δραχμῶν, δυνατὸν νὰ δυναθῇ νὰ κατορθώσῃ μέγα τί. Τῷ ὄντι ἀνευ χρημάτων οὐδὲν ἐστὶ γενέσθαι τῶν δεόντων, διότι εἶνε ἀνάγκη νὰ συσταθῶσιν ἐν τῷ Κράτει πέντε ἢ καὶ δέκα ἱερατικαὶ σχολαὶ πρὸς μόρφωσιν τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ καὶ τοῦ παρασκευασθῆσομένου κατωτέρου κλήρου. Ἀνάγκη νὰ ἰδρῶθῃ ἐν Ἀθήναις εἰδικὴ σχολὴ πρὸς μόρφωσιν ἱεραποστόλων, οἵτινες νὰ περιδράμωσι τὰ πέρατα οὐ μόνον τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, πρὸς ἀνταγωνισμὸν ἀντίστοιχον τῶν Ἰησοῦιτῶν καὶ τῶν διαμαρτυρομένων ἱεραποστόλων, οἵτινες γῆν τε καὶ θάλασσαν περιάγοντες ποίησαι ἕνα προσήλυτον, ἐπέπεσον καὶ κατὰ τοῦ ἀνεραμιστοῦ καὶ ἀφροσύτου Ἑλληνικοῦ χριστιανικοῦ ποιμνίου καὶ νῦν οὐκ ὀλίγοι ἀριθμοῦνται οἱ ἐκ τῆς ὀρθοδοξίας εἰς ἑτεροδοξίαν μεταστραφέντες καὶ δὴ καὶ μισέλληγες καταστάντες.

Ἀνάγκη δαπάνη τοῦ Συλλόγου νὰ ἐκδίδονται καὶ διανεμῶνται δωρεάν, εἰ δυνατόν, εἰς τὸν λαὸν τὰ ἱερὰ γράμματα εἰς τε τὸ ἀρχαῖον καὶ ἐν μεταφράσει. Νὰ μεταφράζονται εἰς γλώσσαν ἀπλήν καὶ νὰ διανεμῶνται εἰς μικρὰ φυλλάδια οἱ λόγοι τῶν τριῶν μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας ἱεραρχῶν καὶ τῶν λοιπῶν φωστήρων τῆς Ἐκκλησίας, ἐκ δὲ τῶν ξένων γλώσσων νὰ μεταφράζονται τὰ ἠθικώτερα συγγράμματα καὶ τὰ ὑψηλὰ τῶν χριστιανικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἀληθειῶν διδάγματα ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ὑλιστικὰς ἰδέας καὶ πρὸς τὴν λύμην τῶν μυθιστορημάτων, ἥτις κατέλυσε τὴν ἡμετέραν κοινωνίαν.

Ἀνάγκη πρὸς τοῦτοις ἀπόλυτος καὶ τελικὴ νὰ διεξαχθῇ ἀπαξ διὰ παντὸς μετὰ τῶν λα-

γίων του Έθνους; ήμων, ή και των ξένων έτι, ο μέγας είνος και τεράστιος έπιστημονικός αγών, εξ ου να καταδειχθή ήλιου φαεινότερον πόσον ή θρησκεία συνάδει μετά τής έπιστήμης; να αναπτυχθώσι, συγκριθώσι και παραλληλισθώσιν άφ' ένός μεν αι θεωρίαι του Darwin, Spencer, Buhner, Hartmann, Schöpanauer και λοιπών τής νεωτέρας φιλοσοφίας και τής πραγματικής; λεγομένης σχλήης οπαδών, των σπαργασάντων, ως μη άφελει, τή τέρας του ύλισμου, άπειλει να διασειση τή βάρβαρων νεωτέρων κοινωνιών; άφ' έτέρου δε να συζητηθώσι και κατανοηθώσιν αι ύψηλαι και βαθείαι αλήθειαι του Χριστιανισμού παραβαλλομένου προς τήν Γεωλογίαν, τήν Άστρονομίαν και τας λοιπάς φυσικάς έπιστήμας, να μελετηθώσι μετά σπουδής; αι φιλοσοφικαι και πνευματικαι διμιλλαι όλων των μέχρι τούδε φωστήρων τής τοισηλίου Θεότητος; και αι βαθύαι σκέψεις του Νεύτωνος, του Πασκάλη, του Σατωβριάνδου, του Ουίλβερφόρη και λοιπών Έλλήνων τε και ξένων του Χριστιανισμού σκαπανέων, να έρμηνευθη σαφέστατα ο γνωστικός και πραγματικός λόγος παντός γεγονότος έξεργουμένου τής σφαίρας του αισθητού και ύλικου κόσμου, να καταδειχθή ή άρμονία μεταξύ των κορυφαίων δογμάτων και των πρακτικών παραγγελμάτων του Χριστιανισμού και πόση σπουδής άξιός εινε ούτος προς ήμάς ως πολιτικήν κοινωνίαν, να καταπολεμηθώσιν αι άταλεί; έννοιαι των κατ' έπάγγελμα Χριστιανών διά τής ύγεινούς διδασκαλίας; περί τής άκρας σπουδαιότητος του άληθούς; Χριστιανισμού όντος ούσίας και ουχι ψευδούς; ιδέας έν κεφαλή νοσούση κυοφορηθείσης; ούδαμώς δε πολεμίου προς τήν φιλοπατρίαν, αλλά και στρατών και στόλων Ισχυροτέρου, ως συγκρατούντος διά τής άγάπης; τούς δεσμούς; τής έθνικής; ύπάρξεως; και άνωψούτος; τή φρόνημα του έθνικου μεγαλείου, διότι ή τελεία άγάπη έξω βάλλει τόν φόβον. Αι κρίσεις δε και τή συμπεράσματα των έπιστημονικών τούτων συζητήσεων και τής περι των όλων πνευματικής; ταύτης πάλης; να δημοσιεύωνται διά του περιοδικού αή 'Ανάπλasis» συχνότερον εκδιδομένου; διότι ή ύλη είνε ανεξάντλητος, ή δι' άλλης τινός; έν μεγίστη κυκλοφορία έφημερίδος.

Ταύτα είνε τή φάρμακα, άτινα έπεθύμουν να προτείωσιν εις τόν Σύλλογον οι έν Καίρω φιλογενείς; και φιλόχριστοι, έξ άληθούς και εμπέδου πεποιθήσεως, προς θεοσέλιαν τής εκ τής άπιστίας και τής ήθικής; καταπτώσεως νοσούσης ήμων κοινωνίας, φάρμακα των όποιων ή δραστηκότης φαίνεται εκ των προτέρων Ισχυρά, τελειοποιούσης και σωτήριος. Έάν λοιπόν ο Σύλλογος κατορθώση να πείση και τας πολιτικάς και τας εκκλησιαστικάς αρχάς; και τούς πλουσίους; ήμογενείς; ότι όχι μόνον Άκαδημικών και Πανεπι-

στημίων και μεγαλοπρεπών μεγάρων και στρατών και στόλων έχομεν ανάγκην, αλλά ότι προς πάντων και ύπερ πάντων απαιτείται προς άνόρθωσιν του πεπρωκότος Έλληνισμού, ή ήθική βελτίωσις του άτόμου, ή έν παιδεία και νοσησία Κυρίου ανατροφή ήμων, ή άρετή και ή έξάγνις των ήθών και αισθημάτων ήμων, τότε θά φθάση άναντιρρήτως ως τάχιστα εις τόν πρό; όν όρον, οι δε σχόντες τήν πρωτοβουλίαν τής συστάσεως του άριπροπού; τούτου σωματίου έξουσι τόν άτέφανον τής ζωής; και ή μνήμη αυτών εσται άγήςως ανεξίτηλως; γραμμασίαν άποτυπωμένη εις τας καρδίας των έπερχομένων γενεών.

Υποβάλλον ύμιν ταπεινώς τας άνωτέρω σκέψεις, Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ ύμάς και τή λοιπή αξιότιμα μέλη του Σύλλογου να δεχθώτε τήν διαβεβαίωσιν τής; άπίστρου ύπολήψεώς μου μεθ' ής διατελώ

Πρόθυμος
Δ. ΦΙΛΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
Δικηγόρος.

Έν Τσαγκαράδα κατά Ιούλιον του 1888.

Η ΑΛΗΘΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΥΡΙΟΝ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΟΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Κύριε Συντάκτα τής «Αναπλάσεως».

Όταν τις άνασκοπήση τήν έν ήμιν επίδρασιν του τύπου και τής δημοσιογραφίας κατά τή τελευταία ιδίως έτη, έν οίς άτυχώς και τούτο τή Ιερών έργον τής πρακτικής μορφώσεως και διδασκαλίας του λαού κατέστη πορισμός άπλοός, θέλει πλήριστα δικάσιωσιν τήν Σαββατικήν Επιθεώρησιν (Saturday Review) του Λονδίνου αποκαλέσασιν τόν τύπον «μίαν των μεγίστων πληγών του ΙΘ' αιώνος».

Και αληθώς κακόν μεν ή άγνοια, αλλά κακόν μικρότερον, ως λέγει ο Θεολόγος Γρηγόριος, των πράγματι κακών, τής ψευδοπαιδείας δηλονότι, τής δηλητηριώδους ταύτης τροφής; ήν ο τύπος μετοχετεύει εις τας άπλάς; και άστηρίκτους; και μηδελίαν αληθής και άυτοτελής μόρφωσιν και άκράδαντον ήθικόν χαρακτήρα έχούσας ψυχάς των πολλών, οίτινες άτυχώς ως χρησίμους άναγινώσκουσι τή άρθρα επιπολαίων και δοκησιόφων άνθρώπων, γραφόντων προς ύλικόν άφελος και εκμεταλλευομένων προς τούτο τή άγενέστατα τής άμαρτωλού άνθρωπίνης φύσεως; ελατήρια και πάθη. Ούτω δε αντί ή δημοσιόγραφία να ύψησθή τόν μόνον αληθής σκοπόν αυτής; του φωτισμού και τής ήθικής; μορφώσεως τής κοινωνίας, αντί να ή μιμησις; σπουδαίων μετά λόγου, αντί να έχη ως ιδανικόν αυτής τήν στήριξιν και εποικοδόμησιν τής κοι-

νωνίας; έν τή αληθεία και τή αγαθή, κατήνησε να άσχολήται ως επί τή πολυ εις φατριαστικά συμφέροντα, εις άρθείς; προσωπικάς άντεργλήσεις; εις θυμιάματα των άελ δυναμένων και ύβρεις; και χλευασμούς; των μη ήμοφροούντων πολιτικών; και ιδιωτών, εις βαττολογίας και φλυαρίας; εις διάδοσιν επιβλαβών μυθιστορημάτων και εις τήν ειδεχθή και λεπτομερή περιγραφήν παντός βδελυρού άνοσιουργήματος και καταχώρισιν τής βιογραφίας και τής εικόνης; έτι των εισίγιστων έργατων των άνοσιουργημάτων τούτων εκμεταλλευομένη τήν νοσοδή και άγροίκον των ιδιωτών περιέργειαν. Ουδέμία παιδαγωγική αρχή, ουδέίς ήθικός σκοπός; διευθύει παρ' ήμιν κατά κανόνα τήν μεγάλην ταύτην εκπολιτιστικήν των νεωτέρων κοινωνιών εφοίρησιν, αλλά μόνη ή πλήρωσις του βαλαντίου διά τής; Ικανοποιήσεως; τής νοσοδούς; τής υλιστικής; ταύτης; εποχής; περιεργείας και κακίας.

Διά τούτο τολμω ή επί θρησκευτικών και ήθικών βάσεων κοινωνική άνάπλasis, ήν όρθώς; ως σημαίαν αυτής άνύψωσιν ο άρτισύστατος ύμων Σύλλογος; όφείλει άρξασθαι του έργου διά τής συνεργασίας; προς άνάπλasis και διόρθωσιν τής δημοσιογραφίας; διά τής εκπρακτου διδασκαλίας του όρθώς; και σκοπίμως; γράφειν, θ έπι τή γράφειν έν επιγνώσει και συνειδήσει κατά πρόβον και κυρίως των πνευματικών αναγκών του έθνους; δι' θ γράφει, έτα δε γράφειν προς τόν σκοπόν τής μόρφώσεως και του καταρτισμού ύγιούς; κοινής γνώμης; ήτις; έν τοις έλευθεροί; ιδίως; και συνταγματικοίς κράτεσι τυγχάνει ή ύψηλστη και μεγίστη πολιτική δύναμις, προς διόρθωσιν των κακών και πληρωσιν των πολλών και ποικίλων ήθικών και κοινωνικών αναγκών και απαιτήσεων τής; εποχής; ήτις; δσω μάλλον διεφθαρμένη; τούσούτη επίζητεί τήν σωτήριαν έαυτής; εκ του πρό αυτής; βραδύρου τής άπωλείας.

Η πρώτη δε των αναγκών τούτων, άφ' ής οι μέγιστοι των φιλοσόφων και νομοθετών ήρξαντο, έστιν ή αληθής παιδεία του λαού και προς ταύτην άπαραίτητος; ή μόρφωσις του έλιτου τής κοινωνίας, των καλών Ισρέων και διδασκάλων του λαού, οίτινες; διαμορφώσουσι άελ χείρω γινομένην νεωτέραν ζύμην τής κοινωνίας. Τούτο λοιπόν τή ύψιστον και σπουδαιότατον και επικαιρότατον θέμα, οι άνάγκη τάχιστα να επιληφθή πάς σπουδαίος και υγιής; τή πνεύμα και τήν καρδίαν λόγιος Έλληνας και άπας ο Έλληνικός; τύπος; ο συναίσθανόμενος τήν αληθής αποστολήν αυτου.

Προς τούτων δε των αρχών και των μέσων, δι' όν ή μόρφωσις; αυτη επιτευχθήσεται, έπραγματεύθημεν και ήμεί; έν πολλοίς; και πολλάκις; ιδίως; δε καταδείξαμεν τή μέσα δι' όν δυναμέθα κτήσασθαι Ιερείς; και κληρον άξιον τής αποστολής; αυτου έν τή πραγματεία «Περί διαρρυθμί-

σεως των τής; Έκκλησίας; τής; Έλλάδος; κατά τούς; Ιερούς; κανόνας; έν δε τή πρυτανική ήμων λογοδοσία; τή μέσα δι' όν ή τε δημοτική και εγκύκλιος; και πανεπιστημιακή εκπαίδευσις; δύναται να αποβή σκοπίμος; και άξια του δύόματος;

Διά και αποστέλλω ύμιν τας; πραγματείας; ταύτας; ως και τήν άνέκδοτον; έτι; περι διορθώσεως; των εκκλησιαστικών; εκθεσιν, ήν πρό διετίας; πάλιν; έποησάμην, όποις; έάν; εγκρίνητε, δημοσιεύση; ταύτας; και ιδίως; τήν τελευταίαν, ίνα; δοθη; άφορμή; εις; τήν; αγαθήν; δημοσιογραφίαν; τήν; όφείλουσαν; να; παρασκευάση; τήν; υπό; τής; κοινής; γνώμης; άπαίτησιν; και; έπιβολήν; νομοθετικής; προνοίας; περι; των; σωτηρίων; τούτων; άντικειμένων.

27 Ιουλίου 1888

N. M. ΔΑΜΑΛΑΣ

Ο ΑΝΑΠΛΑΣΘΕΙΣ

«Τή γάρ όψώνα τής; άμαρτίας; θάνατος; υπό; δε; χάρισμα; του; Θεού; ζωή; αιώνας; έν; Χριστώ; Ιησού; τή; Κυρίω; ήμίν».
(Ρωμαίους; ε'. 23).

1
«Ημην τυφλός; έν; έβλεπον; τή; φώς; τής; αληθείας; Ψηλαφητόν; δε; κύκλω; μου; περιεχείτο; σκότος; Ηγάπων; έμμενέστατα; του; κόσμου; τας; μαρτίας; Κ' ένόμιζον; πώς; έβλεπον; ο; ελήμων; πεποιθίμενος».

2
Εις; ήδονάς; επιβλεβείς; έφάρων; έφερέμην; Και; οίσις; σατανική; κατείχε; μου; τή; πνεύμα; Αμαρτίαν; του; έληθούς; καλού; σκληρός; κατατηκόμην; Κ' ένόμιζον; πώς; έφάρων; εις; εύτυχίας; όέομαι».

3
«Ω; τυφλώσις; ο; πόρωσις; των; χρόνων; μου; έκείνων; Όμοία; πεπώσις; Ηδη; φως; αίσθάνομαι; τήν; τύφην; Παρήλθεν; ή; νεότης; μου; οίκρα; έξέτα; θρήνων; Τίς; τήν; έντεσθεν; δύναται; ν; άναμετρήση; θλίψιν;»

4
Και; μετά; βάσανον; φρεντήν; και; νόσον; σαρκοβόρον; Ότε; τή; τέλος; ήγγικεν; διασώσεως; αθλίως; Έπέλαμψε; τή; έλκος; Θεού; τή; ζωηφόρον; Και; τής; καί; άμφο; χορηγός; έγένετο; θυγίαις».

5
Τή; όμνη; του; οίκτήριμος; και; του; παντοδύναμου; Ένείδε; τήν; μετάνοιαν; τούς; σόναυς; και; τόν; θρήνον; Κ'; έβήλειψε; Πατήρ; χορηγός; τή; άμαρτημέτ; μου; Τίς; έλη; μου; τή; αμαρτί; του; Ιησού; μου; πλάνων».

6
«Ημέρας; ήτο; δε; έπι; σωτήριος; έκείνη; Καθ' ήν; έν; τή; επιστολή; του; Παύλου; προς; Ρωμαίους; Άνέγνω; έν; πολλή; ψυχής; διατελών; δόνην; Τούς; λόγους; τούτους; τούς; χριστούς; τούς; αληθώς; όραίνους».

7.
 «Θάνατος τὰ ὀφθαλμὰ εἶσι τῆς ἀμαρτίας». Ὁ ἀμαρτανῶν πράγματι τὸν θάνατον ἀνείκει, Ἄνει βραχέως ἠδονῆς ἀλήματος τιμωρίας, Ὁ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ζῶν θανάτου πτώμα κείται.

8.
 Ἐδύνασα! ἐπιτυχὴ γνώσις τὴν εἰαυτά, Ἐπιτυχὴ τὴν σύγκρισιν ἀμαρτανῶν πρὸς πᾶμα. Ὁ ζῶν εἰς τῶν παθῶν αὐτοῦ τὸν σκοτεινὸν κενθμῶνα Ἀδυνατεῖ πρὸς τὴν Ζωὴν καὶ ἀπειθήν τ' ὄμμα.

9.
 Πλὴν ὦ χαρὰ! ὁ ἴδιος χάρισμα τοῦ ἀγαθοῦ Κυρίου εἶναι ζωὴ αἰώνιος ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, Καὶ δωρεὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ τοῦ παναγίου, Ἦτις παρέχεται παντὶ Χριστιανῷ πιστῷ.

10.
 Ἐντὺς βοῆθρον, δύσμοιρος, ἐκλυθήν ποιῶν! Πλὴν δόξα τῷ Θεῷ Πατρὶ τῷ ἀγαπήσαντί με Καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Ἐσχέσαί μοι. Πνεύματος καὶ ἀναπλάσαντί με.

11.
 Καὶ ἦδη ὁ ἀναπλασθεὶς ἀποθάνεται γὰρ ἡγήνην, Πειοῦθαι πρὸς τὸν Χριστὸν, καὶ πλῆρη ἀφοβίαν. Χριστὸς ὁ δωρησάμενος τὴν ἀνοθεὴν εἰρήνην Ἀυτῶς καὶ τὴν ἐν οὐρανοῖς παρὰ τοὺς βασιλεῖας!

12.
 Ἐπιγίνετε ἄντων λαοί, φίλοι καὶ πᾶσα γλῶσσα, Τὸν Πρωτόν καὶ τὸν Ἐσχάτον, τὸ Ἄλφω καὶ Ὠμέγα! Πᾶν κτίσμα, πάντα πνεύματα καὶ πᾶσα φύσις ζῶσα Λατρεύσατε τὸν Ἅγιον, τὸ Ὄνομα τὸ Μέγα!

N. X. AMBRAZIS.

Η. ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΗΘΙΚΗ.

Ἡ ἠθικὴ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν εἶνε μόνον ἀπαράμιλλος λόγῳ καθαρότητος καὶ κάλλους; καὶ ὕψους, ἀλλ' εἶνε καὶ εἰπερ τις καὶ ἄλλη ἐν τοῖς ἀνθρώποις γόνιμος εἰς ἀποτελέσματα εὐεργετικὰ καὶ σωτήρια. Ἄν ὁ ἠθικολόγος μελετῶν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμερᾷ τοῦ σπουδαστηρίου του, συναισθάνεται ὅτι, ἠθικὴ τοιαύτη μόνον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἦτο δυνατόν νὰ κατέλθῃ, ἢ οἰκογένεια, ἢ κοινότητα καὶ ἢ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος δὲν δύναται νὰ μὴ ὄσιν εὐγνωμόνας πρὸς ἠθικὴν διδασκαλίαν, ἣτις ἀνακαίνιζει τοὺς γεγηρακότας καὶ ἐμφυσᾷ πνεύμα ζωῆς καὶ σφοδρῆς ἠθικῆς εἰς ψυχὰς νεκράς, ἀτίμους, ἐκνευρωμένους, ἢ θηριώδεις, συνεχυλλοῦντο κτηνώδεις εἰς τὰ θανατηφόρα τέλματα τῆς κακοηθεστέρως ἀκολασίας καὶ τῆς ἀγριωτέρας ἐμπαθείας. Ἡ εὐαγγελικὴ ἠθικὴ ἂν εἶνε θεία κατὰ τὴν ἀρχὴν της, εἶνε καὶ ἀνθρωπίνη κατὰ τὸ ἀντικείμενόν της. Διευτυπώθη παρὰ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὅπως καὶ οὗτοι γίνονται τέλειοι, ὡς

ὁ Πατὴρ αὐτῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι. Δὲν εἶνε ἐπομένως γύμνασμα θεωρητικὸν καὶ ἔωλον, ἔχον τὴν ὑπόστασιν ἐν τῇ διανοίᾳ μόνῃ τοῦ ἐφευρέτου αὐτῆς, ὡς συμβαίνει ἐν τοῖς κοινωνικοῖς καὶ πολιτικοῖς συστήμασι ἀρχαίων τινῶν καὶ νεωτέρων φιλοσόφων. Κεντυφία καὶ φλυαρία τοιαύτη εἶνε ἀλλότρια τοῦ Ἰησοῦ. Πρὸς τοὺς ἀνθρώπους προβάλλει καὶ παρ' αὐτῶν ζητεῖ, ὅτι δύναται νὰ πραγματοποιήσῃσιν. Ἡ διδασκαλία του εἶνε τελεία, διότι εἶνε καὶ δυνατὴ καὶ κοινοφελής. Ἐν πάτῃ νομοθεσίᾳ, εἴτε πολιτικῇ εἴτε ἠθικῇ, τὸ δυνατόν τῆς ἐφαρμογῆς εἶνε ἐκ τῶν ἀπαραιτήτων αὐτῆς; προσόντων. Τῆ ἀδύνατον τῆς πραγματοποιήσεως παρὰ τοῦ πρὸς ἂν ἀπευθύνεται ἀποδεικνύει ὅτι εἶνε παράλογος καὶ παρὰ φύσιν. Ἀλλὰ νομοθεσία τοιαύτη διὰ πᾶν ἄλλο δύναται νὰ ἐγκωλυθῇ ἢ διὰ τελειότητα, ἐπειδὴ τέλειον βεβαίως δὲν εἶνε τὸ ἐναντίον πρὸς τὸν λόγον καὶ τὴν φύσιν ἐκείνου, τὰ ὅποια ἐπαγγέλλεται νὰ ρυθμίσῃ καὶ διακανονίσῃ.

Εὐτυχὴς καὶ ἡ Ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ καταδεικνύει ὅτι ἡ ἠθικὴ αὐτοῦ διδασκαλία δὲν εἶνε χίμαιρα καὶ οὐτοπία. Αἱ τελειόταται τῶν Ἐυαγγελικῶν ἀρετῶν, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀνοθεσία, ἐπραγματοποιήθησαν ὅχι πλὴν παρὰ κειθευθέντων καὶ ἀλλοίωτων ἀνδρῶν, ἀλλὰ παρ' ἀμειβοῦς ὄχλου καὶ ἀβρῶν κερθένων, αἵτινες ἐκείνους βεβαιῶς ἐκείνους καὶ προσήγοντο ἐκπένουσαι ὑπὲρ τῶν φανεῶν αὐτῶν. Ἄν δὲ ὁ Χριστιανισμὸς ἐθιμάμειβετο καὶ ἀκατάβλητος ἐπὶ τρεῖς αἰῶνας ἠγωνίζετο νικηφόρος κατὰ τὴν δεισιδαιμονίαν καὶ τῶν προλήψεων σααίων καὶ ἀκολάστον ὄχλων, κατὰ τοῦ ἐγωισμοῦ καὶ τῆς γλεῦθς τῶν ἔθνικων φιλοσόφων, καὶ κατὰ τῶν διαγμῶν τῶν Ἀυτοκρατόρων, τοὺς ἀγῶνας τούτου; καὶ τὴν θλίμβρον σενετέλεσε διὰ τῶν ἀρετῶν τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ, τῶν ἀρετῶν ἐκείνων, αἱ ἐξέγγειε τὸ ἀθάνατον τοῦ Ἰησοῦ στόμα καὶ ἐκέρωσεν ὁ βίος καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ, βίος καὶ θάνατος; Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ἄνευ τοῦ δυνατοῦ τῆς εὐαγγελικῆς ἠθικῆς; ἢ ἀνθρωπότης; σήμερον δὲν παρουσιαζε τὴν παρουσίαν αὐτῆς; ὄφιν. Πρέπει ν' ἀντιπαρθεβάλωμεν αὐτὴν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ Ἀγούστου καὶ τοῦ Νέρωνα; καὶ τότε, καὶ τυφλοὶ ἂν εἴμεθα, θέλωμεν κατανοήσαι, ὅποια ἀνυπολόγητος σχεδὸν ἀπίστασις γινώσκει αὐτάς. Ἡ ἔθνικὴ ἀνθρωπότης, ἀνελευθέρα, ὠμὴ, ἀκόλατος, ἀνεακτῆτος λογισμῶ, ἀνευ σπινθήρος ἠθικῆς συναισθημάτων, ἐστερημένη πάσης ἀρετῆς, ἐλαυνόμενη δὲ ὑπὸ τῶν ἀγριωτέρων παθῶν καὶ τῶν περτωδεστέρων κακιῶν, ἔκειτο εἰς τὰ ἀφεγγῆ βῆθη ἀγγέλιου βασιλείου, προωρισμένη εἰς ἀπόλειπον. Ἡ συνειδήσις τῆς ἀξίας τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος εἶχεν ἐκλείπει ἢ γυγῆ ἦτο ἢ ἀνδράποδον ἢ ἐταίρα; οἱ γάμοι ἢ ἦσαν ἐν ἀποστρεφῆ

ἢ ἦσαν ἐφήμεροι ἐνώσεις καὶ μίξεις κτηνώδεις; ὁ ἐγωισμὸς; ἦτο τὸ ἐλατῆριον τῶν σκέψεων, τῶν πόθων, τῶν πράξεων ἐκάστου; τὰ μίση, οἱ φθῆνοι, αἱ συκοφαντίαι, αἱ κλοπαί, αἱ ἀδικίαι, αἱ μοιχεῖαι, αἱ κερθενοφθορίαι, αἱ παρὰ φύσιν συνουσίαι ἦσαν ἀναγεγραμμέναι ἐν ταῖς ἡμερησίαις διατάξεσιν, αἱ μᾶλλον δ' ἀκόλαστοι πράξεις διεπράττοντο μετὰ τῆς μᾶλλον θρασεῖας καὶ ἀπιστεῦτου ἀνικιδίας. Εὐγενεῖς; δέσποιναι καὶ θελακτικαὶ δεσποινίδες; ὑψίστας καλλιτεχνικὰς συγκινήσεις καὶ ἀπλάυσεις; ἐπεζήτουν ἐν τοῖς θεάμασι τῶν ἀμφιθεάτρων, ὅπου ἀναμειξ αἵματα ἀνθρώπων καὶ θηρίων ἐφοίνισσον τὸ στάδιον ἀγρίων καὶ θανατηφόρων ἀγῶνων. Οἱ κύριοι κατεπιέζον τοὺς δούλους, καὶ οἱ δούλοι κατεδολοῦντο τοὺς κυρίους. Ἡ πολιτικὴ δ' ἀκολασία καὶ ὠμότης ἀναπεριρίνοντο εἰς τοιαύτην κοινωνικὴν παραλυσίαν καὶ κατὰπτωσιν. Οὐδεὶς χαλινός, εἴτε ἐκ τῶν νόμων εἴτε ἐκ τῶν ἠθῶν, ἀνέστελλε τὴν ἀθαιρεσίαν τῶν Ἀυτοκρατόρων. Φαντάσθητε τὸν Νέρωνα, ἀξιοῦντα νὰ προσαγορεύηται Θεός, καὶ τὴν κοσμοκράτειράν πλὴν τῆς Ρώμης στέργυσαν ν' ἀποπέμψῃ εἰς αὐτὸν τὴν προσωνομίαν ταύτην, καὶ ἔχετε τὸ μέτρον τῆς τότε Ἀυτοκρατορικῆς ἐξαχρειώσεως ἀφ' ἑαυτῶν, κοινωνικῆς; δὲ κατὰπτώσεως ἀφ' ἑτέρου.

Τίς καὶ ὅποια δύναμις ἦτο ἱκανὴ ν' ἀνορθώσῃ κόσμον, φέροντα πλῆρη τὰ στοιχεῖα τῆς ἀποσυνθέσεως; καὶ τοῦ θανάτου; Ἡ ἔθνικὴ θρησκεία; Ὀυδερμία ἐλπίς ἐξ αὐτῆς. Κακοήθης φύσις καὶ εὐνοῦς; πρὸς τὰς ἀγενοστέρως κακίας, ἐξεφαυλισθῆ ὄλωσ κατὰ τοῦ χρόνου τῆς βωμική; κοσμοκρατίας, ὅχι δὲ μόνον ἦτο ἀνεπιτηδεῖα πρὸς κοινωνικὴν ἀνορθοσίαν καὶ ἠθικὴν ἀνακαίνισιν, ἀλλὰ καὶ ἐπατάχυνε καὶ ἐξώθει τὴν ἀποσυνθέσιν, ὅφ' ἦν κατέρρεεν ὁ ἔθνικος κόσμος. Ἡ ὀσέ τις νομίζει ἴσως, ὅτι ἐκ τῆς φιλοσοφίας ἦτο δυνατόν ν' ἀνατελῆ παρήγορός τις ἀκτῆς σωτηρίου φωτός καὶ δι' αὐτῆς; νὰ ἐκλάμψῃ σπινθήρ τις ζωῆς. Ἀλλὰ τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα, καὶ τὰ ἀρίστα, ἀδυνατοῦσι ν' ἀσκήσωσι σωτηριώδη τινα ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐπιδρασίαν, ὅταν τὴν ὑπ' αὐτῶν προτεινομένην ἀναμόρφωσιν προβάλλωσι γυμνὴ πάσης ἱερᾶς θρησκευτικῆς πίστεως καὶ παντός κύρους; ὑπερφυσικοῦ. Ἡθικὴ ἄνευ Θεοῦ, καὶ Θεοῦ ἀγρυπνοῦντος περὶ τὴν τήρησιν αὐτῆς, εἶνε τὸ κουφώτατον τῶν δειρίων καὶ ἡ ἀπατηλοτάτη τῶν χιμαίρων. Ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων ἦσαν οἱ εὐγενέστατοι τῶν φιλοσόφων. Καὶ ὅμως, ὡς εἶπε περὶ αὐτῶν καὶ ὁ Βολταῖρος, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιδράσωσι μηδ' εἰς αὐτὰ τὰ ἦθη τῆς συνοικίας; αὐτῶν. Γενναϊότερον δ' εἶτι ἦτο ἀδύνατον βεβαίως νὰ ἐπιτελέσωσι τὰ ἐπὶ Ἀγούστου φιλοσοφικὰ συστήματα, τῶν ὁποίων οὐδὲν οὐδ' ὠνευρέθη τοῦλάχιστον τοιαύτα; τεραστίου; καὶ ἀδυνάτου; ἀξιώσεως. Ἡ Στωικὴ φιλοσοφία ἐνεί-

γεν ἀναντηρήτως εὐγενὴ τινα σπέρματα ἠθικῶν θεωριῶν. Αἱ θεωρίαι ὅμως; αὐταί, ἀπρόσιτοι εἰς τὰ πλήθη, ἦσαν κληρο; ὀλιγίστων πνευμάτων, εὐμοιρησάντων ὑπερέτρα; διανοητικῆς ἀναπτύξεως. Ἀλλὰ καὶ οἱ ὀλιγοὶ οὗτοι μετελάμβανον ἐγωιστικῆς; τινος μᾶλλον καὶ παθητικῆς; ἀρετῆς, ἀνθιστάμενοι μὲν εἰς τὸ βεῖμα τῆς κακίας, ὡστε νὰ μὴ παρασυρθῶσι καὶ αὐτοί, ἀλλὰ καὶ μὴ ἐπιχειροῦντες; καὶ μὴ δυνάμενοι ν' ἀνακόψωσι τὸν ἀκατάσχετον αὐτοῦ βῆθ. Ὁ δὲ Πρωτός, πίπτων ἀτόχως, ἀφοῦ μάτην ἤλπισε καὶ ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῆς; Ρωμαικῆς; ἐλευθερίας, καὶ φωνῶν ἀπελπίε, ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶνε λέξις κενή, ἐξεπροσώπει τὸ πνεῦμα τοῦ σκεπτικισμοῦ καὶ τῆς ἀπογοητεύσεως, ὅφ' ἦν κατεβάλλοντο καὶ αἱ κρείτιστα; τῶν ψυχῶν, βλέπουσαι πρὸ τῆς δυνάμεως; τῆς βίης; καὶ τῆς κακίας ἀφιπτάμενα καὶ ἀφανίζόμενα, καὶ σακῆς; σκιαδέστερα, τὰ περὶ ἐλευθερίας καὶ ἀρετῆς θελακτικὰ αὐτῶν ὄνειρα.

Καὶ ὅμως; ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ κατορθώσωσιν ἡ ἔθνικὴ θρησκεία καὶ φιλοσοφία καὶ πᾶσαι αἱ δυνάμεις; τοῦ ἔθνικου κόσμου, ἐπαγείρισαν πτωχοὶ τῆς; Ἰουδαίας; αἰεῖς, μὴδὲν ἄλλο ὄπλον ἔχοντες; ἢ τὴν εἰς; Χριστὸν, καὶ τούτον ἐσταυρωμένον; πίστιν. Ὀλιγίστοι κατ' ἀπειραριθμῶν, ἀσπιοι κατ' ἐπιφανεστάτων, ἀθενοστάτοι κατὰ κοσμοκρατόρων, ἀνεπίτασιν τὴν σημαίαν αὐτῶν, σημαίαν πίστεως, ἐλπίδος, ἀγάπης καὶ μαρτυρίου. Τί διενοήθησαν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι; Ν' ἀντιτάξωσιν εἰς τὴν κλυθεσίαν καὶ τὴν ἀθεσίαν τὸν ἕνα καὶ ἀληθῆ Θεόν, καὶ εἰς τὸν ἐπιχαίροντα ἐπὶ ταῖς; ἀνθρωπίναις συμφοραῖς Δία τὸν ταπεινούμενον εἰς ἐξουτελισμὸν ἐσχάτον Ἰησοῦν καὶ ἐκπένοντα ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὑπὲρ τῆς; ἐξχαλίας; καὶ ἀναγεννήσεως τῶν ἀνθρώπων; νὰ πολεμήσωσι τὸ μῖσος; διὰ τῆς; ἀγάπης; τὴν ἀδικίαν διὰ τῆς; δικαιοσύνης; τὸν ἐγωισμὸν διὰ τῆς; αὐτοθυσίας; τὴν ἄρπαγὴν διὰ τῆς; ἐλεημοσύνης; τὴν ἀκολασίαν διὰ τῆς; σωφροσύνης; τὴν ἀκρασίαν διὰ τῆς; ἐγκρατείας; ν' ἀνυψώσωσι τὴν ἀνθρωπίνην προσωπικότητα, ν' ἀποκαταστήσωσι τὴν γυναῖκα, ν' ἀγιώσωσι τὸν γάμον, νὰ καταστήσωσι τὴν ἐξουτερίαν καὶ ἀγριότητα τῆς; οἰκογενείας; βᾶσιν καὶ θεμέλιον τῆς; κοινωνικῆς; εὐδαιμονίας; καὶ τῆς; πολιτικῆς; εὐκοσμίας; νὰ δώσωσι φῶς καὶ ἀλήθειαν εἰς τὴν ἐν τῷ σκότει πλανωμένην ἀνθρωπίνην διάνοιαν; ν' ἀγωνισθῶσιν εἰς; ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν τῆς; ἰσότητος; τῆς; ἀδελφότητος; καὶ τῆς; ἐλευθερίας; ἐν τῷ ἠθικῷ κόσμῳ; πρῶτον καὶ δι' αὐτοῦ ἐν τῷ κοινωνικῷ καὶ πολιτικῷ κόσμῳ; ἔπειτα, ἐντὶ λόγῳ; νὰ καταρρίψωσιν ἅπαν τὸ θρησκευτικόν, ἠθικόν, φιλοσοφικόν, κοινωνικόν καὶ πολιτικόν οἰκοδόμημα τῶν ἔθνικων, καὶ ἐπὶ τῶν ἐρείπιων αὐτοῦ ν' ἀνεγείρωσιν ἕτερον, βᾶσιν ἔχον τὴν διδασκαλίαν ἐκείνην, ἣτις; ἀντήχησεν ἀπὸ τοῦ

Όρους, και τὰς ἱερὰς ἐκείνας ἀρχάς, αἵτινες ἐνέπνευσαν τὸν Χριστὸν καθ' ἅπαντα Αὐτοῦ τὸν βίον και ἤγαγον Αὐτὸν ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶν. Μωρὸν φαντασιοπλήκτων ὄνειρον! Ἢ εἶπες: ἀληθὲς θαῦμα ἐν ἐπιπραματοποιεῖτο. Καὶ ὅμως τὸ ὄνειρον τοῦτο ἐστέφθη ὑπὸ τῆς πραγματικότητος, τὸ δὲ θαῦμα ὑμολογοῦσι και ἀνακηρύττουσιν, ὡς γεγονός, και τὸ ἐπιφανέστατον και πραγματικώτατον τῶν γεγονότων, ἐννέα και δέκα αἰῶνες, δι' ὧν ἀπεδείχθη ἡ ἀκατάβλητος ζωηρότης τῆς χριστιανικῆς πίστεως και ἄντως θαυματουργός αὐτῆς δύναμις.

Ἡ ἠθικὴ διδασκαλία τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀνέστειλε τὴν ἀπόλειαν τοῦ ἐθνικοῦ κόσμου και μετέδωκε νέαν ζωὴν εἰς τὴν ἐξηντηλέμενην ἀνθρωπότητα. Δι' αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος ἀνεκτῆσατο πλήρη τὴν συνείδησιν τῆς ἰδίας προσωπικότητος, τῆς ἀξίας και τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ. δι' αὐτῆς ἡ γυνὴ ἐτιμήθη ἴσα τῷ ἀνδρὶ, ὁ γάμος περιεβλήθη τὴν μαδύαν ἱεροῦ και θελατικῶ μυστηρίου, και ἡ οἰκογένεια ἀπέβη ἐστία τῶν λεπτοτέρων, ἱερωτέρων και ἠθικωτέρων συναισθημάτων. δι' αὐτῆς ἐξημερώθησαν τὰ ἦθη και οἱ νόμοι διεμορφώθησαν κατὰ τὰς μεγάλας ἀρχάς τῆς ἀληθείας, ἐλευθερίας, ἰσότητος και δικαιοσύνης. δι' αὐτῆς ἐξέλιπον ἡ ἐμετριάσθησαν πολλαὶ τερατώδεις κακίαι και ἠθιχθῆσαν αἱ κάλλισται και ὑψηλόταται τῶν ἀρετῶν. δι' αὐτῆς ἐφράγησαν τὰ δεσμὰ τῶν δούλων, ἐπλήγησαν αἱ κοινωνικαὶ ἀνισότητες και δικηρίας και ἡ ἀρχὴ τῆς ἀδελφότητος, ἐπεξετάθη ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα. δι' αὐτῆς αἱ ὑψηλότεραι τῶν ἰδεῶν κατέστησαν προσίται εἰς τὰ πλήθη και αἱ δυσκολώτεραι τῶν ἀρετῶν δυναταὶ εἰς τὰς ἀσθενεστέραις ψυχὰς διὰ τῆς ἰσχύος τῆς πίστεως και εἰς τὰς μᾶλλον διεφθαρμένας καρδίας διὰ τῶν θαυμάτων τῆς μετανοίας. δι' αὐτῆς τοῦ αὐστηροῦ δικαίου κατίσχυσαν ἡ ἐπιείκεια και τὸ φυσικὸν δίκαιον, και μετὰ τῆς ἠθικῆς ἐλευθερίας ἀνεβλάστησαν και αἱ κοινωνικαὶ και πολιτικαὶ ἐλευθερίαι. ἐξ αὐτῆς τέλος περῆθησαν και εἰς αὐτὴν ὁρμίζονται τὰ κάλλιστα τῶν σεμνωμάτων τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ.

(Ἀκολουθεῖ).

Μ. ΓΑΛΑΝΟΣ.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΝΟΡΘΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΑΗΡΟΥ
(ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑ ΔΙΑΤΡ.ΒΗ).

Τὴν ἀξιοτίμον ὑμῶν ἐπιστολὴν πρὸ μηνῶν ἔλαβον, και ὅμως μόλις σήμερον ἀξίω ὑμᾶς ἀπαντήσεως. Ἀνομολογῶ τὸ σφάλμα μου, και ἂς ἦμαι και παπᾶς, ἀφίνων τὸ ἀνακάρτητον εἰς μόνον ἐκεῖνον, ὅστις και ἐν αὐτῷ τῷ ΙΘ'. αἰῶνι νομίζει ὅτι εἶνε ἀλάθητος. Οἱ τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν λειτουργοὶ πρῶτον εὐχονται ὑπὲρ

τῶν ἰδίων ἁμαρτημάτων και ἔπειτα ὑπὲρ τῶν τοῦ λαοῦ. Συγγνώμη λοιπὸν διὰ σφάλμα τόσον καθαρώς ἀνομολογούμενον, και μάλιστα ὅταν λάβητε ὑπ' ὄψει ὅποιον ὠκεανὸν ἀκολουθῶν ἐχουσι νὰ διαπλεύσωσιν οἱ πτωχοὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐφημέριοι, ὧν εἰς και ἐγώ, καθ' ὅλην τὴν χειμερινὴν ἐξαμηνίαν, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὴν λεγομένην Μεγάλην Γεσσαρικοστήν. Ἦδη δὲ εὐρασκόμενος, δόξα τῷ Θεῷ, ἐπὶ τῆς νήσου Ἰαμάκας, και μικρὰν τινα ἀναφυχὴν λαβὼν, ἐπιχειρῶ και ἐγώ, καιτοὶ λίαν ἀργά, νὰ ἐκφράσω μετὰ τῶσων ἄλλων πονούτων τὴν ἐκκλησίαν και τὴν Πατρίδα αὐτῶν τέκνων τοῦ Ἑλλήνος τὴν περὶ τοῦ Συλλόγου ὑμῶν γνώμην μου, και τοῦ σκοποῦ, ὃν οὗτος διὰ τοῦ ἐκδιδομένου παρ' αὐτοῦ περιοδικοῦ «Ἡ Ἀνάπλασις» ἐπιδιώκει.

Τίνος Ἑλλήνος ἡ καρδία ἀκούοντος τὴν λέξιν «Ἀνάπλασις» δὲν συγκινεῖται, δὲν ἐλπίζει κάπως, δὲν παρηγορεῖται ὀλίγον, βλέπων μάλιστα ὀφθαλμοφανῶς τὴν πατρίδα του εἰς τῆς ἀπολείας τὸ βράβαρον ἀκατασχέτως φερομένην; Ὅτε τὸ πρῶτον ἀνέγνω τὴν πρὸς με ἐπιστολὴν ὑμῶν, δι' ἧς μοὶ ἀνηγγέλλετε τὴν σύστασιν τοῦ Συλλόγου ὑμῶν, και τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ «Ἡ Ἀνάπλασις», αἰεὶ διαβεβαιῶ μέχρι δακρύων συνεκινήθη. Ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν εὐρασκόμενος μικρὰν τῆς φίλης πατρίδος και μὴ γνωρίζων ὑμᾶς, εἶπον κατ' ἐμαυτόν. «Ἦῖνε κληρικοὶ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, οἱ οὗτω ὀσμῶδες ὑπὲρ πίστεως; και πατρίδος γράφοντες, οἱ ὑπὸ οὕτως ὑγιῶν ἀρχῶν ἐμφορούμενοι, οἱ τὴν ἀνάπλασιν τοῦ ἔθνους; ἐκ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐξυπηρετουμένου ὑπὸ τῶν ἐπιστημῶν και τεχνῶν ἐξαρτῶντες; Ἄγιοι; ὁ Θεός. Ἦῖνε λαοκοί; Μυράκις τρισάγιοι!»

Ἄγιοι τῷ ὄντι ὁ σκοπὸς ὃν και ὑμεῖς και τόσα ἄλλα τοῦ Ἑλλήνος τέκνα και ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ και ἐν τῇ δούλῃ πατρίδι διὰ Συλλόγων, διὰ περιοδικῶν, διὰ τοῦ τύπου, διὰ συγγραφῶν, διὰ διδασκαλίας ἀπὸ τῆς ἔδρας τῶν μουσῶν, ἀπὸ τῆς ἔδρας ἱερατικῶν τινῶν και τόσον ἄλλων ἐθν. διδασκαλείων παντὶ σθένει ἐπιδιώκουσιν. Ἄγιοι τῇ ἀληθείᾳ, διότι σοβαρά, σοβαρωτάτη, ὡς παρὰ πάντων τῶν εὐ φρονούντων ἀνομολογεῖται, ἡ τὴν πατρίδα ἡμῶν κατατρύγουσα ἠθικὴ ἀσθένεια και μέγας ὁ ἐξ αὐτῆς ἐπαπειλούμενος τῷ γένει ἡμῶν ὄλεθρος! Ὡ πόσον με καταθέλγει ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐγκυκλίου τοῦ Συλλόγου φράσις: «Τὰ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἔθνει ἡμῶν συμβαίνοντα μονονοχὶ φωνῆν ἀφιέντα δηλοῦσιν ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην ἀναπλάσεως διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐξυπηρετουμένου ὑπὸ τῶν ἐπιστημῶν και τεχνῶν». Ἰδοὺ εἰς τί και ἐγὼ θορῶν τολμῶ νὰ καθυποβάλω ὑμῖν, και δι' ὑμῶν ὅπου δεῖ, τὴν γνώμην μου περὶ τοῦ μέσου δι' οὗ ἀσφαλῆστερον τὸ ἔθνος ἡμῶν θέλει ἀποφύγει τὸν ἐπαπειλούντα αὐτὸ ὄλεθρον, και ταχύτερον και ἀ-

ποτελεσματικώτερον θέλει φθάσει εἰς τὴν τότεν ποθητὴν αὐτοῦ ἀνάπλασιν, εἰς τὴν ἀληθῆ ἀναπλάσιν τοῦ εὐδαιμονίαν. Τὸ μέσον τοῦτο εἶναι κατ' ἐμὴν γνώμην ὁ κλήρος, ὁ κατώτερος τῆς Ἐκκλησίας Κλήρος, ἡ μόρφωσις και ἀνώφισις αὐτοῦ εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῷ θέσιν και ἡ διὰ τῆς προσηκούσης ἀμοιβῆς ἀξιοπρεπῆ; αὐτοῦ συντήρησις. Τί παράδοξος, τί ἀντιχριστιανικὴ ἰδέα! ἴσως εἶποι τις. Κλήρος και μισθός! πνευματικὴ λειτουργία και Μαμμωνᾶς! διὸ και ἐξηγούμεαι.

Παντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὁ βίος, αὐτοῦ τοῦ παγκοσμίου, οὕτως εἶπαι, ἀνθρώπου τὰ ἔργα και αἱ ἐφέσεις διακηρύττουσιν ὅτι «Διπλοῦς ὁ ἄνθρωπος τὴν φύσιν, σῶμα και πνεῦμα» και ὅτι διπλῆ ἐπομένως και ἡ εὐδαιμονία αὐτοῦ, ὀλικὴ και πνευματικὴ. Ἀλλὰ κηδὺς ἀδύνατος ἐν τῇ κόσμῳ τούτῳ ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἐνόου τῶν δύο τούτων συστατικῶν τοῦ ἀνθρώπου ἀνευ τοῦ ἑτέρου, οὕτως ἀδύνατος και ἡ ἀληθῆ; τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ γῆς εὐδαιμονία ἀνευ τῆς συνυπάρξεως ἀμφοτέρων αὐτοῦ τῶν εὐδαιμονιῶν, ὀλικῆς τε και πνευματικῆς. Καὶ τὴν μὲν ὀλικὴν αὐτοῦ εὐδαιμονίαν οὐχὶ δυσκόλιω δύναται ν' ἀνεύρη ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ, ἐν τοῖς σχολείοις, ἐν τῇ διανοητικῇ αὐτοῦ ἀναπτύξει· ἀλλὰ τὴν πνευματικὴν, τὴν εὐδαιμονίαν τῆς καρδίας, τὴν κυρίως εὐδαιμονίαν, ἐν μόνῃ τῇ θρησκείᾳ, ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ, ἐν τῇ ἀνομιᾷ ἐκείνῃ πνευματικῇ ἀτμοσφαιρᾷ, ἐν Θεῷ ἀνεύρισται. Τούλαχιστόν τοῦτο μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους; ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἀνελίξει, ἐν τῇ πτώσει και ἀναστάσει, ἐν τῇ ἀκμῇ και παρακμῇ, ἐν τῇ βαρβαρότητι και τῇ πολιτισμῷ. Καὶ ἐξήγησε μὲν πολλὰκις ὁ ἄνθρωπος νὰ εὕρη τὴν ὄλην αὐτοῦ εὐδαιμονίαν ἐν μόνῃ τῇ γῇ, ἐν μόνῃ τῇ ὕλῃ και τῇ ἀνθρώπινῃ σοφίᾳ, ἀλλ' ἠπικτήθη ἀπὸ τῆς γῆς, γῆναι πάντοτε ἐκφύονται οὔτε οἱ Πυρραϊνοὶ και οἱ τοῦτων ὀπαδοὶ Λοσκούλοι, ἀλλ' οὔτε οἱ Παλάτωνες, Ἀριστοτέλεις και Κικέρωνες κατόρθωσαν νὰ πληρώσωσι καθ' ὀλοκληρίαν τὸ μέγα ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου κενόν· τὸ κενὸν τοῦτο μόνον ὁ οὐρανός; δύναται νὰ πληρώσῃ, ἐξ οὗ πᾶν δῶρημα τέλειόν ἐστὶ καταβαίνον. Καὶ τῷ ὄντι μόνος ὁ Χριστιανισμός, ὡς αὐτὰ τὰ ἔργα του φωνάζουσι, μόνη ἡ ἀπ' οὐρανοῦ ἀποκαλυφθεῖσα αὐτῇ τοῖς ἐπὶ γῆς θρησκεία, ἐνοῦσα ἀριονικώτατα και τὰς δύο τοῦ ἀνθρώπου εὐδαιμονίας, ὀλικὴν τε και πνευματικὴν, εἰσάγει αὐτὸν πάλιν εἰς τὸν παράδεισον, ἐμπνέουσα αὐτῷ πίστιν εἰς Θεὸν ἀκράδαντον, διαφωτίζουσα νοῦν τε και καρδίαν σὺναιμα, και διὰ τῆς ἐπιστήμης και τέχνης, ἐν Χριστῷ πάντοτε, καθοδηροῦσα αὐτὸν εἰς τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ και ἐπὶ γῆς και ἐν οὐρανῷ προορισμόν.

Ναί, ἐν τῇ δυνατῇ ταύτῃ ἀμφοτέρων τῶν

εὐδαιμονιῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐνώσει, ἐν τῷ χριστιανισμῷ, ἐξυπηρετουμένη, ὡς ὀρθότατα ἀποφαινεσθε, ὑπὸ τῶν ἐπιστημῶν και τεχνῶν, ὀφείλουσιν ἀναντιρρήτως τὸ μεγαλῆον αὐτῶν, και τὰ σήμερον τόσον μέγαν και κραταιὰ τῆς γῆς ἔθνη.

Και ἡμεῖς, ὡς ἔθνος, ἀνεγεννώμενον μάλιστα, παντὶ σθένει ἐπιδιώκομεν ἀπὸ 60 ἤδη ἐτῶν τὴν ὑπὸ τοῦ Παναγᾶθου δωρηθεῖσαν δυνατὴν τῷ ἄνθρωπῷ ἐπὶ γῆς εὐδαιμονίαν. Δὲν θέλω νὰ εἶπω ὅτι ἡ οἰκογενειακὴ ἡμῶν ἀνατροφή, ἡ ἐν τοῖς σχολείοις ἐπακίδευσίς; εἶναι ἐντέλεστατη· πολλοῦ γε και δεῖ και ὅμως οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ και ὅτι μετ' ὄλας τὰς ἀτελείαις ἀρετῆς ἤδη ὀλικῆς εὐδαιμονίας ἀναλόγως τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου ἀπολαύομεν· ἀλλ' ἔχομεν και τὴν ἀνάλογον πνευματικὴν εὐδαιμονίαν, ἡ; ἀνευ και αὐτῆς ὀλικῆς ἀποφελῆς; ἴνα μὴ και βλαβερὰ εἶπω, καθίσταται; ἔχομεν βεβαίως, ὡς πάντα τὰ ἔθνη, τὴν θρησκείαν ἡμῶν ἔχομεν ναοὺς λατρείας, σχολεῖα πνευματικῆς εὐδαιμονίας· ἀλλ' ἔχομεν και λόγους φαίνοντας πᾶσι τοῖς ἐν αὐτοῖς φοιτῶσι και τὴν πνευματικὴν αὐτῶν τροφὴν ἀπλήτως ζητοῦσιν; Ὁ ἄνθρωπος; πλασθεῖς, ὅπως μὴ ἐπ' ἄρτω μόνον ζῆ, ὡς ὑψηλότατα περὶ τούτου ἀποφαινεῖται ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, συγγνώμη; εἴτε ἐκ περιστάσεων εἴτε ὡς ἐκ τῆς ἠλικίας ἀηδιάζει, τὴν ὀλικὴν αὐτοῦ εὐδαιμονίαν συγγνώμη; ἐργάζονται στιγμαί, καθ' ὅς βαρυνόμενος; πλέον τὰ ἐπὶ γῆς, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τοῦ ν' ἀνηψῆσῃ μικρὸν τοῦ; ὀφθαλμοῦς τῆς ψυχῆς του πρὸς τὰ ἄνω, εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τὸν ἐν ὕψιστοις Δημιουργόν του, ἴνα ζητήσῃ τὴν εὐλογίαν, τὴν σκέπην, τὴν παραμυθίαν, τὴν ἐλπίδα. Καὶ διευθύνεται λοιπὸν ἀπᾶς τῆς ἐβδομάδος εἰς τὸν κοινὸν ἐκείνον εὐκτήριον τόπον, εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καλούμενον ἀλλὰ δύναται νὰ εὕρη ἐν αὐτῷ ὅτι ζητεῖ, ὅτι τόσον ἀκορεστῶς πρὸς τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ εὐδαιμονίαν ἐπιποθεῖ;

Τὸ πρῶτον ἐν τῷ τελομένῳ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ δράματι πρόσωπον εἶναι ὁ ἱερεὺς. Καὶ δὲν εἶναι μὲν οὗτος τὸ φῶς, εἶναι ὅμως ὁ λόγος; ὁ φαίνων και πάντα τοῦ; πιστοῦ; εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας καθοδηγῶν. Δὲν εἶναι ὁ συγχωρὸν και σώζων, εἶναι ὅμως ἐκεῖνος, δι' οὗ δίδεται ἡ χάρις τοῦ Παναγᾶθου, εἶναι ἐκεῖνος εἰς ὃν πάντων τῶν ἐκκλησιαζομένων τὰ βλέμματα ἀτενίζουσι, και τὴν πίστιν, τὴν χαρὰν, τὴν παραμυθίαν, τὴν ἐλπίδα, τὴν ἀληθῆ ἐν λόγῳ εὐδαιμονίαν αὐτῶν ἀναμένουσι. Ἀλλ' ὡς ἔχουσι πρὸ ἡμῖν τὰ τοῦ κατωτέρου κλήρου, ἀκριβῶς ἐκείνων τῶν λειτουργῶν τῆς ἐκκλησίας, ὀφτίνε; εἰς ἕμισον πνευματικὴν σχέσιν μετὰ τοῦ ποιμνίου τοῦ Σωτῆρος ἐργάζονται, εἶναι δυνατόν ποτε νὰ εὕρη τις ἐν τῷ πνευματικῷ ἐκείνῳ τεμένει τὸ ποθούμενον, ὅταν ἀντὶ περασμοῦ ἀπο-

στρόφη, ἀντιθετικῶς οἰκτονῶν ἐμποῖν εἰς ἀ-
 τὸν τὸ πρῶτον τοῦ ὁρησκυλικῆς δράματος
 πρόσωπον, ὁ τῆς πνευματικῆς εὐδαιμονίας δι-
 δασκαλός, ὁ τοῦ Ὑψίστου λειτουργός; Ἡ εὐ-
 δαιμονία τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
 εἶπον, εἶνε διττὴ κατὰ τὴν διττὴν αὐτοῦ φύσιν;
 ὀλικὴ καὶ πνευματικὴ καὶ ὁσὼ τὸ πνεῦμα πο-
 λυτιμότερον τῆς ὀλικῆς, τόσῳ καὶ ἡ πνευματικὴ
 ἔθνος; τινὸς εὐδαιμονία ἀνωτέρα τῆς ὀλικῆς;
 καὶ ὅτι ἐν τῇ ἀρμονικῇ ἀμφοτέρων ἐνώσει, ἐν
 τῷ Χριστιανισμῷ ἐξυμνηστέον ὑπὸ τῆς ἐ-
 πιστήμης καὶ τῆς τέχνης, ἡ τελεία τοῦ ἀν-
 θρώπου εὐδαιμονία. Ἄλλ' ὑπὸ τοιούτους τῆς
 Ἑκκλησίας ποιμένας, ὑπὸ τοιούτους τῆς Χριστι-
 νικῆς ἐπιστήμης διδασκάλους, οἷός ὁ κατώτε-
 ρος ἡμῶν κλήρος, εἶνε δυνατόν ποτε ἔχειν ἁ-
 ναπλασθῆ καὶ τὴν ὅλην αὐτοῦ εὐδαιμονίαν; νὰ
 εὖρη, ἀλλὰ κἀν ἐν τῇ παρουσίᾳ ὀλικῆ αὐτοῦ εὐ-
 δαιμονία ἐπὶ πολλὸν ἔτι χρόνον ἀσφαλῶς τὸ ἔ-
 θνος ἡμῶν νὰ διατηρηθῆ;

Ἰδοὺ ποῦ, κατ' ἐμὴν γνώμην, ἐγκρατεῖται ὁ ὀ-
 λεθρός; ἡ ἁπλοῦς τοῦ ἔθους ἡμῶν ὁ ὀλε-
 θρός, ἀν' ὀλίγον ἔτι χρόνον ἀδιαφορήσωμεν περὶ
 τοῦ κατωτέρου κλήρου ἡ σωτηρία, ἀν' ἐγκαίρως
 περὶ τῆς ἀνοψώσεως αὐτοῦ εἰς τὴν ἐμπροσ-
 σαν αὐτῶ θέσιν τὴν δέουσαν φροντίδα οἱ ἀρ-
 μόδιοι εἰς τοῦτο λάβωσιν ἀνοψώσιν δὲ λέγον
 δὲν ἐννοῶ μὲρῶσιν πνευματικὴν μόνον, μὲρ-
 ῶσιν ἀμύρῳσιν, μὲρῶσιν γυμνῆν καὶ τετρα-
 χιλιμέτρην, μὲρῶσιν λιμώττουσαν, ἀλλὰ μὲρ-
 ῶσιν πνευματικὴν τε καὶ σωματικὴν, μὲρῶσι-
 σιν ἐσωτερικὴν τε καὶ ἐξωτερικὴν, μὲρῶσιν τε-
 λείαν. Τοῦτο δὲ λέγον, μὴ τις ὑπολάβῃ ὅτι
 ἐννοῶ πλοῦτος, τρυφήν, ὀλικὰς ματαιότητας ὀ-
 λως ἀντικειμένους εἰς τὸ πνευματικὸν τοῦ ἱερέως;
 λειτουργία, ἀλλ' ὅτι τὸ χριστενοκετεῖν, χριστε-
 νοσκεῖν καὶ ἐπικτεῖν ἥμιστά συνιθιζέται πρὸς
 τὸν μεμορῳμένον κληρικόν. Ἄν ἤρκει μόνη ἡ
 πνευματικὴ μὲρῳσις, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου
 σχεδὸν ὅλος ὁ κατώτερος τῆς Ἑκκλησίας ἡμῶν
 κλήρος ὅλ' ἦτο μεμορῳμένος. Τεσσαράκοντα
 καὶ τεσσαρῶν ἑτῶν βίον ἀριθμεῖ ἡ Ἑκκλησιαστι-
 κὴ Ῥιζάρειος Σχολή; καὶ ὑπὲρ τὰ 25 αἰ ἱερα-
 τικαὶ καλούμεναι Σχολαί. Πλεῖστοι ὅσοι πρὸς
 τὸ τῆς ἱεροσύνης ἐπάγγελμα μεμορῳμένοι ἐ-
 ξῆλθον ἐκ τῶν εἰρημένων Σχολῶν; ἀλλὰ πόσοι
 οἱ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτῶν ἐκπληρώσαντες; οὐδὲ
 τὸ δέκατον αἰσῶν. Καὶ λοιπὸν μόνος ὁ εἰς ἐ-
 κείνος εὐσυνείδητος, οἱ δὲ λοιποὶ ἐννέα οἱ πάν-
 τες ἀσυνείδητοι; Βεβαίως ὄχι. Καὶ τί λέγω
 Ῥιζάρειοι καὶ ἀπόφοιτοι ἱερατικῶν Σχολῶν;
 Πόσοι νέοι λαϊκοὶ χωρίων καὶ κωμοπόλεων, με-
 μορῳμένοι κάπως καὶ εὐσεβεῖς καὶ φύσει πρὸς
 τὸ τῆς ἱεροσύνης ἀξίωμα βέροντες, καὶ ὅμως
 ἀποφεύγουσιν αὐτό, ἀποδειλιῶντες ἀπέναντι τῆς
 ὄψον οὐδενὸς ἄλλου ἀνθρώπινου ἐπαγγέλματος
 ἐξευτελιστικῆς τοῦ παπῆθ ἰδέσεως; Ἄλλὰ ἐτὸ

ἐπάγγελμα τοῦ παπῆθ, ἴσως εἶποι ψευδοπνευμα-
 τιστῆς τις, δὲν εἶνε ἀνθρώπινον! Ναι, ἀλλὰ
 καὶ ὁ παπῆθ δὲν εἶνε μόνον πνεῦμα! Παρέ-
 χοντες δὲ εἰς τὴν τάξιν τοῦ τὰ μέσα τῆς ἀξιο-
 πρεπούς συντηρήσεως, ὅλ' ἔχωμεν τοὺς ἱκανοὺς
 ἀναδεχομένους τὸ ἀξίωμα τοῦτο; καὶ ἰδοὺ ὅτι
 ἡ μισθοδοσία εἶνε μέσον βελτιώσεως τοῦ κατω-
 τέρου κλήρου. Τὸ νὰ ἀναγνωρίζωμεν τοῦτο ὡς
 ὀρθὸν διὰ τὸν ἀνώτερον τῆς Ἑκκλησίας κλήρον,
 διὰ τοῦς Ἀρχιερεῖς, τοὺς μῆτε πατέρας, μῆτε
 μητέρας, μῆτε τέκνα, μῆτε ἀδελφοῦς; ἡ ἀδελφὰς
 ἔχοντας; διὰ δὲ τοῦς ὀφείλοντας νὰ ὄσιν τύποι
 τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ,
 ἐν πνεύματι, τέκνα ἔχειν ἐν ὑπόταγῃ μετὰ πά-
 σης σεμνότητος, νὰ μὴ ἀναγνωρίζωμεν ὡς ἀναγ-
 καλὰ αὐτοῖς μηδὲ τροφὰς καὶ σκεπάσματα, τοῦτο
 εἶναι ἀναμφιλέκτως καθαρὸς παραλογισμός.

Ὁ τῆς ἐν Μασσαλίᾳ Ἑλλ. Ὀρθοδόξου
 Ἑκκλησίας ἐφημέριος
 ΗΛ. ΚΑΝΤΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

ΑΝΑΒΑΘΜΟΣ.

Τί σοι θέλεις γενέσθαι;
 Ψυχὴν ἐμὴν ἐρωτῶ.
 (Γρηγόριος.)

Ἄγε ἦδη, ὦ ψυχὴ μου, ὅπως καὶ ἡμεῖς σκεφθῶμεν
 τί σοι ὄφελον, ἴνα τοῦτο, ἐν συμφέρῃ, ἀπακωθῶμεν.
 Ἀποκοιθῆτι, ψυχὴ μου, ἑσπῶ σε ἐπιμύνας,
 ὡς ἠρότα τὴν ψυχὴν τῶν τῆς Νεβελανθῶ ὁ γόνος,
 τί ἐπιθυμῶν νὰ γενῆς; τί ποθεῖς νὰ ἀποκτήσῃς;
 Λέγε μοι ἰσχυρῶς καὶ ἐν συμφέρῃ νὰ ἀπέστη,
 καὶ ὡς ὀφείλεις θὰ σκεπῶσαι,
 ὅπως τὴν ἐπιθυμίαν τὴν καλὴν σου θεραπεύσω.

Πάντα ἴδε καὶ εἶπέ μοι τί ἐν πάντων σε ἐθροαίηται,
 τί ἐν πάντων πρὸς ἄ μᾶλλον τῶν ὀνητῶν τὸ γένος χεῖναι
 καὶ παλῆτιμα νομῆσον ἀγωνισθῶς δίκαιε,
 ὄχι δίκαιε τὴν βορῶν τῶν ὀ βίβρας καὶ ἡ ὄφελον,
 ὡς δίκαιε ἡ ἀλόγη ἡ λιμώττουσα τὸ ὄφελον.
 Τὸν δεικνύοντα τοῦ Γόγγυ θέλεις, θεωραστὸν τι χεῖναι,
 ὅτι περὶ ἡ ἀρετῶν ἡ ἀρετῶν ἡ ἀρετῶν ἡ ἀρετῶν
 τὴν φροῦντα σφραγισμένην ἡ ἀρετῶν ἡ ἀρετῶν ἡ ἀρετῶν

Θέλεις τί τοῦ ὀφελον πλοῦτη τὰ περιπέστα ἐκείνη,
 ὅταν εἰς αὐτὸν ἐπὶ ἡμεῖς ἡ χροῖν ἡμεῖς ἡμεῖς,
 φιλοχρηματικῶς δίκαι, θάνατον χροῖσῶν τεκῶσαι;
 Τέκῶσαι τοῦ κόσμου ἴδε τῶν, λέγε μοι, τρυφῶσαι
 σεαυτῆν θὰ θεωρήσῃς, τρισαλίβια, μακαρίαν;
 Θέλεις μεγαλειῶν θρόνου, βασιλείας ἔθουσιαν;
 Θέλεις τράπεζαν Λουκουλλῶν,
 καὶ ζοῖν Σαρδανιπέλου, τρυφῶσαι, καὶ ἰουδοῦλον;

Θέλεις κλήθη βασανιστῶν, βοῦς καὶ πρόβατον καὶ ἱππῶν;
 ἡ ἔργους ὀπωροφόρους καὶ ὀνήματα καὶ κήπους;
 Θέλεις δόξαν πολεμάρχου καὶ τροπατοφόρου στέμματος
 καὶ ἀρετῶν σοὶ τὰς χεῖρας νὰ ἐμβάπτῃς εἰς τὸ αἷμα;
 Θέλεις τὰς τιμὰς τοῦ πλῆθους καὶ τοῦ ὄφελον τοῦ
 ἐπαινοῦ;
 αὐτος σήμερον εἰς ὄψον αἶφῃ τὰς περιτλιμένους,
 ὡς ἀκόνην καθυβρίζει,
 ἐπιχρῶν ὀρμηφύτως νὰ ὄψῃ καὶ νὰ κρημνίζῃ.

Καὶ ὁ ἔννομος τὰ κέρφη παρομοίως ἀναρπάζων
 καὶ ἐν τῶν ὀδῶν εἰς ὄψον ὀφελον ἀναβιβάζων
 ἐν βραχεῖ τοὺς ἀθέτους ἀναβιβάζων καταρπάζων
 ὀφελον καὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐν βορῶν ἀναβιβάζων.
 Καὶ λοιπὸν, ψυχὴ, ἐν τούτων τῶν θέλεις μεγαλειῶν;
 ἡ ὀφελον δὲν βλάπτῃς πάντα καὶ ἀντίθετον μεγαλιῶν;
 Ἡ δοκῶν αὐτῶν λαμπρότης
 ἐν βραχεῖ ματαιότητων ἀποβαίνει ματαιότης.

Ἐν ἀπορροφῶσιν, ἔχι, τὸν κατὰ Θεὸν φροῦντα
 τὰ ἐπὶ στείρῃν ἐκθῶντα καὶ κατόπιν ἀπακωθῶντα
 ὄν καταρπάζων ἡ κήρῃς καὶ εἰς ποτηροῦς τρυφῶσαι,
 ἡ εὐδῶν ἀφροῦσιν, ὅταν ἀπῶσαι ἀποθῶσαι.
 Μὴ, ψυχὴ, ἐν τούτων εἰς τι μὴ καὶ σὺ ἐνασμενίζῃς;
 Μὴ τὸ πρῶσιαιον ὡς ἔν τι μέγα ὀφελον νομίζῃς;
 Τὰτα δὲν παραλαβῶσαι
 ὄσους πρὸς τοῦ ὀφελον τὴν λαμπρότητα ὀφελον.

Θέλεις μεγαλιῶν, πρῶτα, ὄχι φρεῖδος, ὄχι πλῆθον,
 ὄχι ἦδη μὲν ἀνδοῦσαι, εἶτα δὲ κήρῃν φοιτῶν;
 Μεγαλιῶν θέλεις μέσον, μὴ ἀμῶσον ἐπ' ὀφελον,
 ἀλλ' εἰς πάντα τοὺς αἰῶνας, μὴ ἐκλείπον μῆτε λήγον;
 Μεγαλιῶν πρὸς δὲ πάντα τὰ τοῦ κόσμου μεγαλιῶν
 συγκριόμενα δὲν εἶνε ἡ μηδανῶν, γελῶσαι;
 Θέλεις μεγαλιῶν ὀφελον,
 μεγαλιῶν ἀπὸ μόνον πάντα ἔργα ἀπεβῶλλον;

Τὴν μεγαλιῶν τίς βλέπει, ὦ ψυχὴ, ἀποστολῆν σου.
 Στέμματι ἀθανάσιος στέφουσαι τὴν κεφαλὴν σου
 τῆς στείρῃς καὶ τὸ στέμμα ἡ ἀποθῶσαι, ἴνα
 μεταδῶ σοὶ ἐπίδον δόξης αἰῶν καὶ ἐκείνη.
 Κεῖναι, ὦ περιπέστα μου, τὰς ὀφελον πτερόνας σου
 καὶ πετάσῃται ἐν μέσῳ τοῦ ἀγγελικῶν δίκαιον
 αἶφῃν τοῦτο ὀφελον ὀφελον.
 φῶς γενῶν ὀφελον πρὸς τὸν τοῦ φρεῖδος Πατέρα.

Ἐρρεῖ, ὀφελον φροῦντες, μέριμνα κατὰ τὸν κόσμον
 ματαιότης πῶσαι, ἔρρε' πῶσαι ἐνὶ στείρῃ, πῶσαι ἐνὶ στείρῃ.
 Πρὸ τῶν πρῶν μοι δοκῶνται ὀφελον ὀφελον ὀφελον
 πρὸς τῶν ὀφελον τὸ ἀφρον ὀφελον ὀφελον ὀφελον.
 Ὄσον βέβος ὀφελον ὀφελον! Ὄφελον, ὦ ψυχὴ μου, θάρα.
 Ὄφελον ἐκπεπῶσαι, ἴνα σε εἰς ὄψον ὀφελον.
 Ὄ ἐπὶ τὰ ὀφελον βεῖναι
 Χεῖρῃ πρὸς τὸν ὀφελον φάλλῃ ἐλογίως αἶφῃν.

Κ. ΠΑΡΕΣΙΑΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ.

— Κριτικὴ ἐπιθεώρησις ἀριστῶν συγγραμμάτων. —

Ἡ περὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν σχέσει πρὸς
 τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν μελέτη τοῦ κ. Σακλ-
 τσοῦνη ἔλαβεν ἤδη πέραν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος
 τῆς Ἐκκλησίας φέλλου.
 Διὰ πέντε μακρῶν ἔργων, ἐν οἷς ἡ χάρις
 καὶ ἡ σαφὴν ἀμύλλεται πρὸς τὴν ἐπιστημο-
 νικὴν ἐμβριθείαν, σταθμώμενος ὁ συγγραφεὺς
 τῆς Ὀρησκυλικῆς καὶ Ἐπιστήμης τὰ κατὰ
 τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν καὶ τὰ μετ' αὐτὴν
 γεγονότα ἀπεσάφισε μεγάλῃν ἱστορικῇ ἀλή-
 θειαν βεβαίαν περιέχουσαν τὴν διδασχῆν.

Κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τῆς Γαλλικῆς ἐ-
 παναστάσεως ἐπικράτει ἐν Γαλλίᾳ τὸ πνεῦμα
 τοῦ Χριστιανισμοῦ, οἱ δὲ διευθύνοντες αὐτὴν ἐ-

νεφοροῦντο ὑπὸ τοῦ ὀρησκυλικῶν ἀναίσθημα-
 τος καὶ ἐσέβοντο τὴν ὀρησκυλικὴν τοῦ λαοῦ
 ἰδέαν. Κατὰ τὰ δύο δὲ ταῦτα ἔτη ἡ Δημο-
 κρατία ἐπέτελεσε τὰ κοινωνικὰ αὐτῆς; μαγα-
 λουργήματα, εἰσήγαγε σωτηρίου; κοινωνικοῦ;
 θεσμοῦ; καὶ διπύθουε τὴν πολιτείαν ἐπὶ τῆς ὀ-
 δοῦ τῆς προόδου καὶ τῆς τελειοποιήσεως.

Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ τρίτου ἔτους τῆς Γαλλικῆς
 ἐπαναστάσεως ἡ Δημοκρατία κατήργησε τὸν
 Χριστιανισμόν, ἀπηγόρευσε πᾶσαν δημοσίαν λα-
 τρείαν, ἀπέβαλεν ἀπὸ τῆς δημοσίας ἐκπαιδευ-
 σεως πᾶσαν ὀρησκυλικὴν διδασκαλίαν, ἀπέξῆ-
 ρανεν ἀπὸ τὰς καρδίας τοῦ λαοῦ πᾶν ὀρησκυ-
 λικὸν ἀναίσθημα καὶ πᾶσαν ὀρησκυλικὴν ἰδέαν
 καὶ παρεδῶκεν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ῥο-
 βεσπεριου, τοῦ Δαντόν, τοῦ Μαρά καὶ πάντων
 τῶν λοιπῶν ἀπαισιῶν κοινωνικῶν στοιχείων, ἴνα
 μορφωθῇ διὰ τῶν ἀφρημένων φιλοσοφικῶν θεω-
 ριῶν τῶν, ἴνα παιδαγωγηθῇ διὰ τῶν δημοσίων
 διζελῆσεων, διὰ τῶν ἐθνικῶν ἐορτῶν καὶ πανηγύ-
 ρσεων, ἴνα ὀργανωθῇ καὶ διοικηθῇ κατὰ τὰς
 ἀρχὰς τοῦ ἀθεῖσμου καὶ τῆς ὀλιστικῆς διδα-
 σκαλίας; μακρῶν πάσης ὀρησκυλικῆς ἰδέας!
 Ἄλλ' ἡ πείρα δὲν ἐβράδυνε νὰ καταδείξῃ ὅτι
 καὶ αἱ μεταφυσικαὶ θεωρίαι τῶν φιλοσοφῶντων,
 καὶ ἡ ὀλιστικὴ διδασκαλία, καὶ αἱ ἐθνικαὶ παν-
 ηγύρῃς, καὶ πᾶσαι αἱ προσπάθειαι, καὶ πάντα τὰ
 παρῶματα, καὶ πάντα τὰ μέσα, ἀπερ διέ-
 θεσαν οἱ ἐπιδιώξαντες τοῦ Χριστιανισμοῦ τὴν
 κατάργησιν, δὲν κατέσχευαν νὰ συγκρατήσωσι
 καὶ νὰ ἀναδιοργανώσωσι τὸ ἀποπνυθέν; κοι-
 νωνικὸν σῶμα. Καὶ δὲ ἀφ' ἧς; καταργηθέντος
 τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀπεσέβη ἀπὸ τὰς καρ-
 διας τοῦ λαοῦ πᾶν ὀρησκυλικὸν φρόνημα καὶ
 εἰσήχθη αὐτὸς εἰς τὴν ὀδὸν τοῦ σκεπτικισμοῦ
 καὶ τῆς ἀθεῖας, ἐπιηκολούθησεν ἡ κοινωνικὴ αὐ-
 τοῦ ἀποπνυθείσης, ἡ οἰκογενειακὴ ἐλευσῶντης καὶ
 ἡ κτανώδης ἀκολασία. Ἀποκτηνωθεῖς ὑπὸ τῶν
 ἀποτροπαίων τῆς ὀλοφροσύνης διδασκαλιῶν, ἐ-
 ξῶκειν εἰς ἀθεμουργίας, εἰς δεινὰς συμφο-
 ρὰς καὶ ἐμφυλοῦς σπαραγμοῦς καὶ διέπραξε
 φρικῶδη καὶ συγερὰ κακουργήματα ἀτιμῶσαν-
 τὰ τὴν ἀνθρωπότητά καὶ δὴγησαν; τὴν Γαλ-
 λίαν εἰς τὴν ἄβυσσον τῶν κινδύνων καὶ τῆς ἀ-
 πωλείας!

Καὶ ἤδη εἶγεν ἀποτόχη τὸ φιλοσοφικὸν τοῦ
 Ῥοβεσπεριου πείραμα, πάντα δὲ τὰ συστήμα-
 τα τῶν λοιπῶν κοινωνικῶν νεωτεριστῶν εἶχον
 ναυαγήσῃ τὴ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, ὅτε ὁ λαὸς μεί-
 νας ἐνδοῦ; πάσης διδασκαλίας καὶ παντός ὀ-
 προκοσμίου ἐρείσματος, κατενόησε τὴν αἰτίαν
 τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ ἀποπνυθείσεως, κατεξάνε-
 στη κατὰ τῶν ἀθαιρέτων κατὰ τῆς ὀρησκυλικῆς
 νόμων, ἐπέξῆτησε τὴν ἐπᾶνοδον τοῦ Χριστι-
 ανισμοῦ, τὴν ἐλευθερίαν τῆς δημοσίας λατρείας
 καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς ὀρησκυλικῆς; ὡς βῆ-
 σεως ἐν τῇ δημοσίᾳ ἐκπαιδευσί. Καὶ αὐτοὶ οἱ

Ο ΥΛΙΣΜΟΣ.

αμείλικτοι του Χριστιανισμού διώκται οι επαγ-
γελόμενοι την μόρφωσιν του λαού ανεξαρτή-
τως πάσης θρησκευτικής ιδέας, συνείδον εις οίον
βάρβαρον ωδήγησαν αι διδασκαλίας αυτών το
Γαλλικόν έθνος, μετέγνωσαν και ανομολόγησαν
ένώπιον αυτού την ιδίαν πλάνην. Έξ άλλου ο
Ναπολέων, ο Σατωβριάνδος, ο Πορταλή υπε-
κίνησαν την έξεγερθείσαν του λαού συνείδησιν
και έντως ο Χριστιανισμός ανεβίωσεν εν τή συν-
ειδήσει του μετανοήσαντος πλήθους, ίνα συνα-
γάγη και οργανώση τά ναυάγια του Γαλλικού
έθνους και ποδηγητήση τούτο εις ήν ήδη εφί-
σκειται επιστημονική πρόοδος και ακμή.

Τοιαύτη ούτα την υπόθεσιν ή ευχρηστή του
κ. Σκαλτσούνη μελέτη, περιλαμβάνει μέγα
συμπέρασμα τόσον υπέρ των αίσθανομένων την
ανάγκην να απαύσει την θρησκείαν αυτών, όσον
και κατά των άπαρνοουμένων τον Χριστιανι-
σμόν και μυκτηριζόντων τάς θρησκευτικάς πε-
ποιθήσεις, καταδεικνύσα και άπαξ έτι, ότι ή
κοινωνική πρόοδος είνε άροήκτως συνδεδεμένη
πρός τδ θρησκευτικόν αίσθημα και ότι συνεπώς
ή δόξα τινών φανατισομένων φιλοσόφων, ότι ή
άνθρωπότης δύναται να ζήση και να προσδεύση
ένευ θρησκείας, είνε ατόχημα παραλογισμός.

Τδ μέγα ενδιαφέρον μεθ' αυ ή κοινωνία ή-
μών παρεκολούθησε την μελέτην ταύτην του κ.
Σκαλτσούνη καταδεικνύει πόσον κατέστη και
παρ' ήμιν αισθητή ή ανάγκη της αναπτύξεως
και προαπίσεως των υγιών της θρησκείας άρ-
χών. Και εικότως. Έν ήμέραις καθ' ας ή μόν
όπισωδήποτε ανεπτυγμένη τάξις αναλλιστάται εις
τήν ανάγκωσιν των έκτραυματικωτέρων μυηστο-
ριών της παρακματάσεως πλέον Ρομαντικής
Σχολής, ο δε λαός των άρχων και των χω-
ριών τρέφεται εκ των ψευδολογιών και των με-
σαιωνικών μύθων θρησκευτικών φυλλάδων άγνώστου
προελεύσεως, μελέτη οία ή του κ. Σκαλτσούνη,
πλήρης ζωής και σθένους, ελευθέρα παντός κολο-
γηρικού φανατισμού και άπληλαγμένη της ά-
νακμασθεω, τετριμμένων και αναίμικτων διδα-
καλιών, ήτο επόμενον να έμπουήση παρά τη
κοινωνία ήμιν τοσούτον βαθείαν έντύπωσιν και
να αναγνωσθή και να μελετηθή τοσούτον απλή-
στως.

Ήδη ο συγγραφεύς άγγέλλει ήμιν την εκπό-
νησιν νέας σειράς άρθρων, υπδ τον τίτλον «Αν-
θρωπολογία. Κριτική επίθεώρησις άρτιφανών
συγγραμμάτων, όν ή δημοσίευσίς άρξεται από
του μεθεπομένου φύλλου. Η «Ανάπλασις» άνω-
πομάνως περιμένει τάς νέας μελέτας του περισπου-
δάστου συνεργάτου της, όστις άφιλοκερδής και
άκαταπόνητος μάχεται από των επάλξεων της
επιστήμης διά των όπλων του λόγου, προς ά-
νασκυήν και καταπολέμησιν πάσης αντιχριστι-
ανικής θεωρίας και προς διάπλασιν και ποδηγή-
τησιν του ιδίου έθνους εν τή πατρώα θρησκεία.

Ουδέποτε, κατ' έμέ, Σύλλογος ανέλαβεν επι-
πονότερον, σπουδαιότερον και ευγενέστερον έρ-
γον. Ουδέποτε εισήλθε τις εν τόσ αυτή προθυμία
και έθελουσία εις τοσούτον υψίστον άγώνα ούχι
μόνον υπέρ της κινδυνευούσης πατρίδος, άλλ'
υπέρ της κινδυνευούσης εν γένει άνθρωπότητος.

Εις τά έθνη και εις τά άτομα επιπίπτουσι
καταστροφαι και συμφοραι, πόλειμοι, επιδημιαί
και ταλαιπωριαί ποικίλαι. Άλλ' όσον φοβερά
και έν ώσι ταύτα πάντα, όσον φοικταί και έν
όσιν αι εκ πάντων τούτων συνέπειαι, ουδόλω;
δύνανται να καταστρέψωσιν ανεπιστρεπτι όλό-
κληρον τδ μέλλον των έθνών, και αύται δε
αύται αι δυστυχιαί πολλάκις αποβαίνουσι λυσί-
τελεις. Περίστασις τις έκτακτος, νεύμα του
Παντοδυνάμου, μέγας τις άνήρ, έκτακτοι εξ ά-
κράτου και φλογερδύ πατριωτισμού έθελουσίαί
άνορθοσι τά δυστυχίσαντα έθνη, επαναφέρου-
σιν αύτοις τδ πρόην μεγαλείον και απομάττουσι
τά βρόντα πικρά αυτών δάκρυα.

Άλλ' ήδη επήλθον καιροί χαλεποί. Από τι-
νων δεκάδιων έτών άπείλει όλόκληρον την άν-
θρωπότητα φοικωδής τις και γενική καταστροφή.
Ήθική θύελλα, έκραγείσα εν τώ μέσω της Ευ-
ρώπης, εξώρμησεν ακάθεκτος προς άπαντα τά
σημαία της ύψηλίου, και εν τή καταστρεπτική
αυτής ταύτη πορεία ανατρέπει πέν τδ προστυ-
χόν. Ο αποτρόπαιος και ζωώδης ύλισμός βραίνει
πανταχού γαυριών, κρατών δε αναπεπταμένην
και παυμεγέθη σημαίαν διά της δεξιής χειρός,
διά της άριστερας δεικνύει εις την έκπεπληγ-
μένην άνθρωπότητα την επ' αυτης υπ' αυτού
χαλασθείσαν επιγραφήν έχουσαν ούτω: «Θεός
δέν υπάρχει, είναι καθαρά μωρία τδ πιστεύειν
εις τούτο. Τδ πέν είναι ύλη, τυφλότης, συγάρ-
ρησις. Aprés la mort neant!» Ουαί, ιδίως
ήμιν, έν ο κτηνώδης ούτος ανατροπεύς αφέθη
έν τή πορεία αυτού ελευθέρως.

Και παρά μέν τοίς άλλοις έθνεσιν, άνδρες
σοφοί, άνδρες πανεπιστήμονες, περιφανείς φυ-
σιολόγοι και θεοσοφείς συναμα, έξηγέρθησαν
και σημήρακι έγείρονται κατ' αυτού και φράτ-
τουσι την διάθεσιν του τέρατος. Παρ' ή-
μιν όμως συνέθη όλως τδ εναντίον ο ανατρο-
πεύς αφέθη άχρι τούδε ελευθέρως. «Ι ανατροπεύς
αφέθη ελευθέρως ού μόνον έν παύς ενεργείαις αυ-
τού, άλλά και οι παρ' ήμιν όρθολογισταί, ως
άπακαλοῦσιν αυτοί έαυτούς, έσπευσαν πρώτοι εις
προσπάντησιν αυτού, ή δ' ελαφρόνια και ή δο-
ξοκοπία έστράψε την όδόν αυτού διά μυστηριών,
βαθών και κλάδων!

Ο δόλιος και ψεύστης ούτος επιδρομεύς, ο-
πως εύκόλως κατακτήση την διάνοιαν παντός
άνθρωπίνου πλάσματος, διακρύπτει, ότι όμιλεί
έν όνόματι της Έπιστήμης. Αί καταπληκτικαί,

λέγει, πρόοδοι της χημείας, τδ μικροσκοπίον,
τδ τηλεσκοπίον, τδ φασματοσκόπιον, ή αιωνιό-
της και ή ταυτότης και τδ αναλλοίωτον των
νόμων της φύσεως πρόκεινται τοσαύται ψαλαφη-
ται άποδείξεις, ότι ουδέν έτερον έν τώ άχανεί
τούτω κόσμω υπάρχει ή ή ύλη. Η ύλη είναι ο
Θεός, ή ύλη είναι τδ πέν, έν τή ύλη ενοικει
και εκ της ύλης εκπηδά και ή ζωή και ή διά-
νοια! Βαβαί της τρισημιστόν ανακαλύψεως!
όποιον τέρατειον, άπίστευτον, άρρητον άκουσμα
έπληξε τδ ού; όλοκλήρου της άνθρωπότητος!

Ήμεϊ; οι πτωχοί άμαθείς, ούς αι περιστά-
σεις και ή τύχη, άλλά και ή όνηρία και ή μα-
ταιότης και ή διαφθορά αφήκαν έν τώ σκότει,
μη δυνάμενοι να νοήσωμεν τί συμβαίνει, ουτε
τί λαμβάνει χώραν πέσον της ρινός ήμιν, άνη-
γνόντες την επιγραφήν ευείνυμεν εκπληκτοι,
χάσκοντες, ένεοί. Μυρίαί ιδεαί έν τρομερά συ-
χύσει συνεκρούθησαν άμέσως έν τή άθλία ήμιν
καφυλή. Πάλη φοβερά, πάλη άπελπιστική ήρ-
ξατο περί όριστικής διακτοχής του έγκεφαλικού
χώρου. Ταλαίπωροι άμαθείς! Όποια άχλώς κα-
λύπτει τούς όφθαλμούς; της διανοίας υμών άπο-
κρύπτουσα διαρκώς την δυδιάκριτον υμιν ά-
λήθειαν!

Άλλά τίς να ελεήσει ήμας; Τίς να διαφο-
τίση ήμας περί του συμβαινόντος; Οι πεπαι-
δευμένοι εγκυατέλιπον ήμας. Οι επιστήμονες, οι
φιλόσοφοι της πατρίδος μας συνεμάχησαν ως τά
πολλά μετά του επιδρομέως. Ο ανατροπεύς
προχωρεί ακαλύτως. Οι κοινωνικοί δεσμοί ήρ-
ξαντο παραλυόμενοι, ή πολιτικά όσημέρα καθί-
σταται έτοιμόδροπος. Τά ευγενέστερα αίσθη-
ματα χλευάζονται, ή δε χριστιανική θρησκεία
θεωρείται . . . μωρία. Δύστηνε άμάθεια! έν
τή άγνοία σου ήλιπιας ίσως επί τον κλήρον.
Άλλ' ιδού αυτός, πρό πολλού χρόνου κατέλαβε
θέσιν έγγύτατά σου. Από πολλού χρόνου, ο άν-
τιπρόσωπος αυτός του λυτρωτού του Κόσμου,
των υπερανθρώπων αυτού μαθητών, ουδέν έτε-
ρον, ως επί τδ πλείστον, θηρείει ή μνημόσυνα,
επισκοπάς και ποιμαντικά; ράβδους!

Έν τοιούτω κρίσιμω καιρώ Σύλλογος, οίος
ο της «Αναπλάσεως» υπδ την επίτιμον προε-
δρείαν της Α. Υ. του Διαδόχου και την τα-
κτικήν προεδρείαν του κ. Α. Ραγκαβή, άνδρός
εύγενούς, επιστήμονος και πολυμαθοῦς, γνωστού
εις άπαντα των επιστημονικών κόσμον, έχων έν
τη συντάξει του περιδικίου αυτού πολυτιμώτα-
τον συνεργάτην, επίσης επιστήμονα, ευγενή και
πολυμαθέστατον, τον κ. Ι. Σκαλτσούνην και λοι-
πούς, ο Σύλλογος ούτος συγεντρών καθ' έκά-
στην έν τούς μέλεσιν αυτού τούς διαπρέποντας
έν τή κλήρω άνδρας και πάντα χριστιανόν επι-
στήμονα, επιφαινεται ως άσπτη έν τώ σκότει
και ως ποθητός αντίπαλος κατά του θηριώδους
επιδρομέως, ίνα ανακόψη την πορείαν αυτού.

Εις ήμας, δέν επιτρέπεται ίσως να ποιώμεθα
χρήσιν λέξεων τραχέων και εκφράσεων δηκτικών,
φυσιοδιφών, άνδρών τδ όντι περιφανών, άνδρών,
δολογουμένων, έν πολλοί; ευεργετησάντων την
άνθρωπότητα. Πνεύματα ούτοι έξοχα, έρευνηταί
των μυστηριών της δημιουργίας βαθείς και επί-
στήμονες, κέκτηνται βεβαίως αναφαιρετα παρά τη
άνθρωπότητι δικαιώματα σεβασμού και όπολή-
ψεως. Τώ όντι! όταν όμιλή τις ή γράφη περί
των μεγαλοφυών τούτων πλάσμάτων, όφείλει,
σχεδόν, ν' αποκαλύπτεται.

Άλλά τί πρέπει να είπη τις, έστω και ο ευ-
γενέστερος, έστω και ο υπομονητικώτερος, όταν
τύχη ν' άκούση αυτών, ή όταν αναγινώσκη έν
τοίς άλλοις σπουδαιότατοις συγγραμμάσιν αυτών
τάς μάλλον παραξένους ιδέας, τάς μάλλον άλλω-
κότους πεποιθήσεις, τά μάλλον άποπα συμπερά-
σματα, και ταύτα μεθ' ύβριων κατά των εναν-
τίων και έν έπάρασει, και άλαζονεία και κόμπη
εκτιθεμένων;

Όμιλούμεν έν όνόματι της επιστήμης, λέ-
γουσι, και ή άνθρωπότης άπασα όφείλει να συμ-
μορφωθή προς τάς απαιτήσεις της επιστήμης.
Πάν ό,τι λέγουσιν οι εναντίοι ήμιν πρέπει να
έξορισθή εις την χώραν των μύθων. Η ύλη δέν
είναι δημιουργημα ή ύλη είναι ο Θεός ή ύλη
είναι τδ ταμείον της ζωής, της διανοίας και
παντός φαινομένου.

Άλλά πότε και διά τίνος μέσου είπον αυτοί;
αι πειραματικά επισημαί ταύτα πάντα; όποιας
πειραματικής και ψηλαφητάς άποδείξεως έφερον,
μέχρι σήμερα, ότι ή ύλη είναι κυρία της δύ-
νάμεως και ούχι ή δύναμις της ύλης; Τίνι τρό-
πω ή ζωή και ή διάνοια εκπηδών εκ της ύλης;
και κινούσιν αυτήν, και σκέπτονται περί αυτης;
και φιλοσοφούσι; «Τδ πράγμα είναι άπλοῦν,
λέγει ο Buchner αρχόμενος του συγγραμμάτός
του, ουδέμία ύλη ένευ δυνάμεως, ουδέμία δύνα-
μις ένευ ύλης, άλλ' ένεκα της απλότητός του
ταύτης, τδ πράγμα τούτο, ή αλήθεια αυτη εί-
ναι μία εκ των μάλλον άγνώστων». Αξιόλογον
τῷ όντι συμπέρασμα! τά μάλλον απλά πράγ-
ματα, τά μάλλον καταφανή να είνε και τά μάλ-
λον άγνωστα, τά μη δυνάμενα κατ' ουδένα τρό-
πον να νοηθώσι, να είνε φοβερά και ακατάλη-
πτα μυστήρια!

Μή υποφέροντες ουτε καν ν' άκούσωσι περί
άνάρχου Θεού, άοράτου, παντοδυνάμου και παν-
σόφου, έσπευσαν ν' αντικαταστήσωσιν αυτόν διά
της δρατής ύλης, τυχαίως διαρξάσας, τυχαίως
ενεργούσας, τυφλώς δημιουργούσας και άσυνειδή-
τως καταστρεφούσας. Προκειμένου περί άνάρχου
Θεού, απαιτούσι γενεαλογίαν, δηλαδή, τίνι τρό-
πω υπήρξε κατ' αρχάς ούτος, προκειμένου όμως
περί της ύλης, ουδέν τοιούτον απαιτούσιν. Υ-
πήρξε, λέγουσιν, άνάρχως, είναι άίδιος.

Ἄλλ' ἡμεῖς οἱ ἀμαθεῖς ἐρωτῶμεν τοῦ περιφανεῖς αὐτοῦ φυσιοδίφου, τοῦ πανσόφου αὐτοῦ, τοῦ τῶν πάντων σκόπιου, πότερον εἶνε λογικώτερον, τὸ πιστεῖν ὅτι πνεῦμα πάνσοφον, παντοδύναμον, νοερόν ὑπῆρξεν αἰδίως, καὶ ἐδημιούργησεν ἀκολούθως τὸν ὕλικόν κόσμον, ἢ ὁρῶμεν, ἀκαταλήπτως δι' ἡμᾶς τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ὅτι ἡ ὕλη ὑπῆρξεν αἰδίως; Ἄν τὸ πρῶτον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ αἰδίως, ἢ νὰ δημιουργῶμεν καταληπτότερον, δὲν ἠδύνατο νὰ δημιουργῆσθαι αὐτὸ ἑαυτὸ, λογικόν, πνευματικόν, νοερόν καὶ πάνσοφον νοούμενον, πῶς τὸ τυφλόν, τὸ ἀσκόπως δημιουργοῦν, τὸ ἀσυνειδήτως καταστρέφον, τὸ ἐλεεινὸν αὐτὸ ἢ ἠδυνήθη διὰ τοιοῦτων προσόντων, ἐν ἀρχῇ, οὕτως εἰπεῖν, ἠδυνήθη νὰ δημιουργῆσθαι αὐτὸ ἑαυτὸ, νὰ τακτοποιήσῃ ἀκολούθως ἐν χρόνῳ αὐτὸ ἑαυτὸ διὰ νόμων ἀρρήτου σοφίας, ἔχουν αὐτὸ καὶ τυφλὸν τυγχάνον; Πῶς μετὰ ταῦτα ἠδυνήθη νὰ διακοσμήσῃ αὐτὸ ἑαυτὸ μετὰ τσαύτης λαμπρότητος, ὥστε πᾶσα γλῶσσα νὰ μένῃ ἀλαλοῦ ἐνώπιον τῆ-λικούτου θαύματος;

Ἐν Μεσολογγίῳ

ἘΥΘ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Συνταγματάρχης ἐν ἀποστρατείᾳ

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ

ΒΙΣ ΤΟΥΣ ΠΟΛΛΟΥΣ ΤΩΝ ΝΑΩΝ ΜΑΣ.

Ἐκ ποιήματος τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις κ. Κ. Δ. Κρουστάλλη ἀποσπῶμεν μίαν τῶν στροφῶν διαγράφουσαν ἐν πιστῇ ἀφελείᾳ τὴν ἄδυνατον κατάστασιν, ἣτις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, παρατηρεῖται ἐν τοῖς ναοῖς ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιτέλειον τῶν θείων ἱερουργιῶν. Πρέπει νὰ συναισθανθῶμεν βαθέως εἰς ποίαν παραλυσίαν καθήγησαν τὰ ἡμέτερα καὶ νὰ αγωνισθῶμεν ἐκθύμως κλήρος καὶ λαὸς πρὸς ἀνθρώπων τῆς μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἣτις, κατέχουσα ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῆς τὴν ἀκραιφνή χριστιανικὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ κερυμμένην καὶ ἀνεκμετάλλευτον, κατέπεσε τοσοῦτον διὰ τὴν ἀναξιοτήτα ἡμῶν, ὥστε νὰ ἐντρέπηται τις παραβάλλον αὐτὴν καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ἐτι ἐκκλησίας. Ἴδου ἡ στροφή:

Πῆγα προχθὲς στήν ἐκκλησίᾳ νὰ κάμω τὸ σταυρὸ μου, νὰ προσκυνήσω τὸ Θεό, ν' ἀκούσω τὰ βγαγέλια, κ' εἶδα τὸν ἕνα νὰ μιλῇ, τὸν ἄλλον μὲ τὰ γέλια, κ' ἀπ' ἑνὸς ἄλλο ἦκουσα βραυβόλια τοῦ δοῦμου. Οὐδ' ἦκουσά τί ἐλεγεν ὁ φάτης στὰ κολλὰ του ἐκεῖνα ταυτσίλια. Ἐβήθη σ' ἄγχο βῆμα νὰ ἠουχάσω, μὲ κ' ἐκεῖ τὰ λόγια τὰ δικὰ του κάθε παπᾶς μνημοσύριζε στὸν ἄλλο. Ὡ! τί κῆμα! Μ' ἔπηρε τὸ παράνοθ, σταυρῶνομα καὶ φρέγω...

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ.

Μελέτης γινομένης ὑπὸ εἰδικῆς τοῦ Συλλόγου ἐπιτροπείας ἐπὶ τῶν πρὸς ἀνθρώπων τοῦ Κλήρου μέσων, ἐζητήθη καὶ ἡ γνωμοδότησις τῶν ἀπανταχοῦ τῆς ὑποδοχῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς πεπαιδευμένων κληρικῶν καὶ τῶν ἐν τοῖς Θεολογικαῖς Σχολαῖς διακριθέντων λαϊκῶν, πολλοὶ δὲ τούτων ἤρξαντο ἐπιστέλλοντες ἡμῖν τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀδείξεις των. Ἐξ ἄλλων ἐν τῶν τακτικῶν τοῦ Συλλόγου μελῶν ἔσχε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνέντευξιν μετὰ τῶν ἐγκριτοτέρων τῶν ἐν Ἀθήναις θεολογούντων.

Καὶ ἐκεῖνοι καὶ τούτοις ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς ἡ Διοίκησις τῆς «Ἀναπλάσεως» διὰ τὴν προθυμίαν μετ' ἧς ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν αἴτησιν τῆς καὶ διὰ τὰς τσαύτης ἐμμεναὶ κρίσει αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐν γένει ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ.

Ὁ ἐκ τῶν ἐν Χαλκίδι τακτικῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου ἱεροδιάκονος καὶ πρῆξην σχολάρχης Νικόλαος Ἀποστολίδης ἐτελεσθήσεν. Ἐγεννήθη ἐν Αὐλώνιαρσι τῆς Καρυστίας, ἐσπούδασεν εἰς τὴν Ῥιζάρειον καὶ τὴν φιλολογικὴν τοῦ Πανεπιστημίου Σχολὴν, διέτέλεσε σχολάρχης ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Σχολαῖς Κόθνου, Ἀταλάντης καὶ Χαλκίδος καὶ διδάσκαλος ἐν τῇ ἐκεῖ Ἱερατικῇ Σχολῇ, συνέγραψε δὲ διάφορα συγγράμματα, ἐν οἷς διαπρέπει τὸ φιλοσοφικὸν αὐτοῦ μελέτημα: «Τὰ ὅρια τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ ὁ Χριστιανισμός.» Ἀλόγι καὶ ἔργῳ χριστιανὸς ἐπισημῶν ἐβίωσε δικαίως καὶ εὐσεβῶς καὶ καταλείπει ἀγαθὴν μνήμην ἀποδημήσας πρὸς Κύριον.

Ἐξαμηνίως κατάστασις

τοῦ ταμείου τῆς «Ἀναπλάσεως»

Κατὰ τὴν λογοδοσίαν ἣν ἔδωκαν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς «Ἀναπλάσεως» οἱ κ.κ. ταμίαι, κατὰ τὸ τέλος τῆς πρώτης εξαμηνίας, ἦτοι τῇ 30ῇ Ἰουνίου ε. ε., τὰ ἔσοδα μετὰ τοῦ ἐκ δρ. 791,35 ὑπολοίπου τῆς προηγούμενης εξαμηνίας ἀνῆλθον εἰς δραχμὰς ἐν ὅλῳ 8,216,10, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δραχ. 4,067,30 ὥστε τὸ πλεόνασμα τῆς ἄ. εξαμηνίας ἀνέρχεται εἰς δρ. 2,148,80.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ.

Γρηγόριος Γῶγος ἀρχιμανδρίτης ἐπεμψεν εἰς τὴν Διοίκησιν τοῦ Συλλόγου φιορ. 15 δρ. 37,80 Π. Κ. Μαρκατζῆς ἐκ Καρύστου » 15.

Παπαζαφειρόπουλος ἐκ Βυτίνης	»	10
Σχολὴ Διαλεισμῶν ἐν Ἀθήναις	»	15
Κ. Ν. Μαλιζόπουλος	»	10
Ἀδελφοὶ Β. Ἀκριβοῦ	»	15
Δημήτρ. Θεοδώρου	»	5
Στέφ. Μεζεδίρης	»	2
Ν. Περπινιάς	»	5

Τὸ ὅλον δραχ. 114,80

Ὁ κ. Μαρκατζῆς δημοδιδάσκαλος ἐν Καρύστῳ, ἀποστείλας τὸ ἀνωτέρω ποσὸν ὑπὲρ τῶν πεινόντων Ἡπειρωτῶν, συνάδευσε αὐτὸ διὰ τῆς ἑξῆς ἐπιστολῆς του:

Κύριε Πρόεδρε,

«Οἱ Ἡπειρωταὶ πεινοῦσιν». Οὕτως ἀρχεται τὸ ὑπὲρ τῶν πεινόντων Ἡπειρωτῶν ἄρθρον τῆς «Ἀναπλάσεως». Μόνη αὐτὴ ἡ ἀπλῆ πρότασις εἶνε ἱκανὴ νὰ συγκινήσῃ πᾶσαν καρδίαν συναισθανομένην [τὶ πάσχουσιν οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἀδελφοὶ μας ἔχοντες τὸν τραχὺλὸν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας, μὴ ἔχοντες διὰ τὴν ληστείαν ἀσφάλειαν μήτε ζωῆς, μήτε περιουσίας μήτε τιμῆς τοῦ τιμιωτάτου πάντων, εἰς ἐπιμετρον δὲ καὶ ὑπὸ τῆς πείνης βρασανίζομενοι.

Ὡς τέκνον τῆς δούλης Ἑλλάδος, ἐκ Σερρών τῆς Μακεδονίας, γνωρίζων ἀκριβῶς τὴν θέσιν τῶν δυστυχῶν τούτων ἀδελφῶν μας, θέλων καὶ ἐγὼ νὰ προσφέρω τὸν ὀβολόν μου, ἵνα συντελέσω τὸ κατὰ δύναμιν πρὸς ἀνακούφισιν αὐτῶν, μετὰ τῶν ὁμοίων μας συνδέει ὄχι μόνον ἡ καθ' ὅλον ἀνθρωπότης, ὁ ἐθνισμὸς καὶ τὰ παθήματα, ἀλλὰ καὶ ὁ ἄγιος τῆς κολυμβήθρας δεσμός, ἐσωκλιεῖ ἐντὸς τῆς παρουσίας μου εἰκοσι πέντε δραχμὰς, ἐξ ὧν τὰς μὲν δέκα θέλετε κρατήσῃ διὰ τὴν συνδρομὴν μου τῆς «Ἀναπλάσεως» τὴν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ ἐπομένου Σεπτεμβρίου, τὰς δὲ δέκα καὶ πέντε διαθέσατε, παρακαλῶ, ὑπὲρ τῶν πεινόντων ἀδελφῶν μας Ἡπειρωτῶν.

Π. Κ. ΜΑΡΚΑΤΖΗΣ.

ΩΔΗ ΙΟΥΛΙΕΙΩ

Τὸν Κύριον μὲ ὄργανα καὶ μὲ χαρδᾶς θυμησάτε, Παρθένοι, καταρτάσατε Καινὸν αὐτῶ φαλμόν Τῶν ἰσχυρῶν κατέβαλε τὰς φοβεράς δυνάμεις Δὲ ἀσθενεῖς καλέμησε. Τὸ κράτος των διέλυσεν Ὡς νέφος, ὡς ἀερόν.

Ἦλθεν ἀπ' ἄρκτου ὁ Ἰασοῦς μὲ ὄπλον μυριάδας, Τὰ πλῆθη των ἐνέφραξαν τὸν ὄσον τῶν ποταμῶν, Ἐπάληψαν οἱ Ἰσπαῖ του βουρᾶ καὶ πεδιάδας Καὶ ὁ αἰθὴρ ἀντήχησεν ἐν τῶν χειμερισμῶν.

Ἐκτεν ἐν τῇ μερίᾳ του θὰ κούσω καὶ δὲ θύσω Θὰ εἶπω εἰς τὸ ἔδαφος τὰ βράχια των νεκρᾶ, Θὰ σφάξω τοὺς ἐρήθους των, τὰς κούρας θὰ πολήσω, Καὶ εἰς μητέραν δάκρυα θὰ ἐθρηνθῶ πικρᾶ.

Αἰύσεις, φλόγας, ὀλεθρον ἠπέλησε θυαίτων Ἐἰς τὴν φοικτὴν ἀχρίασεν ὁ Ἰσραὴλ φωνῆν Πλὴν χεῖρ γενναί' ἀνέτριψε τὴ μάδρα σχεδιά του Καὶ εἰς χυρᾶς μετέβαλε τὸ τρόμου τὴν σπηλῆν.

Τὸν Κύριον μὲ ὄργανα κτλ.

Ἐξοφασίῳ ἡ τόση του ἰσχύς ὡς ὑπ' ἀνέρου Πνοὴν ὀμύλη μέλαινα, παρῆλθεν ὡς αἰαί. Ἐπὶ τῶν ἄθλων ἠλίκειν εἰς μάτην τοῦ πολέμου Τὴν πλάστειργα ἐβάρυνεν ἡ θύρα δεξιᾶ.

Καὶ φεύγουσι, φεύγουν ἔντρομοι Ἰασοῖοι καὶ Μήδοι, Οἱ ἀσθενεῖς ἠλάλαξεν ἀλαλαγμόν χυρᾶς Ὁ δυνατός τὸ ὄπλον του ἀνέκρησε παραδίδοι, Τὴν ἀνεπίστατον κάρμυεται τὸ βάρος συμφορῆς.

Τῶν δὲν ἐπολέμησαν τοὺς Γίγαντας Ἰταίων, Οὐδ' ἄλκιμος ἐμάχησε βαρῶν ἀνδρῶν, Χεῖρ τροφεῶν κατέβαλε τὸν ὄγκον τῶν τρυφῶντων, Κάλλας προσώπου, θέληγχερα εὐτόλμου γυναικῶς.

Τυγὴ τὸ τραυμ' ἐμάθητος θρηνοῦσα τῆς χηρείας, Ἄσθη ἀπλὴ τοῦ Ἰσραὴλ, βαρῶν ἀφωγῆς, Τὸν φωνεῖα ἐδρέψατο τῆς νύκτος καὶ ἀνδρίας, Καὶ τὴν χυρᾶν ἀπέδακεν εἰς κούρας καὶ γονεῖς.

Τὴν μελαρὴν τοῦ πένθους τῆς ἐσθῆ' ἀπέξεδῆθη Καὶ διὰ μύρων ἤλειψε τὸ πρόσωπόν αὐτῆς Ἐν μέτρῳ συγκρατεῖται τὰς τράχας κ' ἐκασμήθη Ἰηουκλήτης ἐνδύματι, μ' ἐσθῆτα ἑσθῆς.

Τὸν τράνον ἐδούλωσαν τὰ τροφεῶν τῆς κἀλλῆ Τὸν ὀφθαλμὸν του ἠπάσσε τὸ κέδιλον αὐτῆς Ἄνωξ ἀσθα φοβερόν θηρίον καταβάλλει, Τὸν τραχὺλὸν του αἰθῆρος διήλθ' ἐνδικητῆς.

Τὸν Κύριον μὲ ὄργανα κτλ.

Κατέπεσαν οἱ δυνατοὶ ὑπὸ τῶν ἐδυνάτων, Τῶν τοὺς κατεκέντησαν, τοὺς ἐτρεψαν κορῶν, Ὅπλατας συνανέτριψαν μετ' ἑπακῶν καὶ ἀρμάτων Καὶ εἰς ποταμῶν ἐχθρῶν ἰσχυρήσαν πορῶν.

Ἐθανομασῶθη, Κύριε, ἐν δόξῃ ἡ ἰσχύς σου Σὺ εἶπας κ' ἐγεννήθησαν τὰ κύνε' αὐτοσσημί. Ἡ γῆ εἰς χάος τρέπεται ἐν λείψῃ ἢ κινήσῃ Μία φωνή, ἐν βλέμμα σου κημήνιξ', ἀποδοῦμί.

Δίλην κηρὸν τακῆσονται αἱ πέτρ' ἐνώπιόν σου Ἄλλ' εἰς τοὺς φοβημένους σε δὲν εἶσαι θρασυμένης. Οὐαὶ εἰς τοὺς πείζοντας τὸν ἐλεκετὸν λαόν σου Διὰ σιληρᾶς τὰς θλίψεις του θὰ τίσωσι ποιητῆς.

Θὰ καταφάγουσιν σκόλημες καὶ πῆρ τὰ ὑμᾶτά των Θὰ συνειλεψ' ἡ μνήμη των συγχρόνως μετ' αὐτῶν. Θὰ κλεισθῇ εἰς τὰ ἔρημα ἡ γλαδὴ ἀνάτορά των Καὶ ἡ ἀράχη ἀσφαλῆς θὰ πλέξῃ τὴν ἰσθμῶν.

ΠΑΝ. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ

Δωρεὰ ὑπὲρ τῆς « Ἀναπλάσεως »

Ὁ ἐν Βραβλζ κ. Α. Α. Φωκῆς Ζενζεράτος ἐπλήρωσε διὰ τὴν συνδρομὴν του ἀντὶ 10 χρ. φρ. δρ. 25.

Ὁμοίως καὶ ὁ ἐν Καζρω κ. Κωνστ. Ἀντωνίου ὠρολογιοποιὸς ἐπλήρωσε δραχμὰς 25.

Τοῖς κ. κ. Συνδρομηταῖς.

Μετὰ ἓνα μῆνα λήγει τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Ἀναπλάσεως. Ὀλίγοι τινὲς ἐκ τῶν καθυστερούντων ἐτι τὴν συνδρομὴν των παρακαλοῦνται νὰ τὴν ἀποστείλωσιν. Ὅσοι δὲν ἐπίθυμοῦσι νὰ διατελέσωσι συνδρομηταὶ καὶ κατὰ τὸ δευτερον ἔτος ὀφειλοῦσι νὰ τὸ δηλώσωσιν δι' ἐπιστολῆς των πρὸς τὸν Σύλλογον, εἰ δὲ μὴ θεωρηθῆσονται ὡς τοιοῦτοι καὶ ἐφεξῆς. Διὰ τῆς μικρῆς συνδρομῆς, ἢν καταβάλλουσιν οἱ κκ. συνδρομηταὶ οὐ μόνον κτώνται ἄριστον ἠθικοθρησκευτικὸν ἀνάγνωσμα ἀπαράτητον διὰ πᾶσαν ἀνεπτυγμένην χριστιανικὴν σκηνήν, ἀλλὰ καὶ παρέχουσι τὴν ἀρωγὴν των εἰς Σύλλογον, οὗτινος ἡ δράσις ὁμολογεῖται εὐεργετικωτάτη τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ. Διὰ τοῦτο ταῦτα κατανοοῦντες οἱ κκ. συνδρομηταὶ, δὴ χι μόνον, ὡς πεποιθήμεν, θέλουσιν ἐξακολουθήσει καὶ ἐν τῇ μέλλοντι διατελοῦντες ἀρωγὰ μέλη, ἀλλὰ καὶ ἄλλους θέλουσι φροντίσει νὰ ἐργασώσιν συνδρομητὰς, ἐφ' ᾧ πέμπεται αὐτοῖς ἡ κατάλληλος ἀγγελία.

Ὅσοι τῶν κκ. συνδρομητῶν μεταβάλλουσι τόπον διαμονῆς, παρακαλοῦνται νὰ δηλώσωσι τοῦτο εἰς τὸν Σύλλογον πρὸς τακτικὴν ἀποστολὴν τοῦ φύλλου.

Ὅσοι δὲ δὲν λαμβάνουσι τακτικῶς τὸ φύλλον, ὅπως δυνατὸν νὰ συμβαλῆ ἔνεκα των ταχυδρομικῶν ἀνωμαλιῶν, παρακαλοῦνται ὡσαύτως νὰ δηλώσι τοῦτο εἰς τὸν Σύλλογον, ὅπως πέμπονται αὐτοῖς τὰ παραπίπτοντα φύλλα.

Βιβλιοθήκη « Ἀναπλάσεως »

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Συλλόγου ἐδωρήσατο: Ὁ κ. Ν. Λαμαλας τὸν ἐκφωνηθέντα κατὰ τὴν λήξιν τῆς προίτανείας του λόγον τῷ 1880 καὶ τὸ περὶ διαρρυθμίσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τοῖς ἱεροῦ κανόνας πόνημά του ἐν ὄλῳ τεύχῃ 2.

Ὁ κ. Μιλιτιάδης Ι. Βρατσάνος πρῶτον διευθυντῆς τοῦ διδασκαλείου Ἀθηνῶν τὸ περὶ

τεχνικῆς ἀναγνώσεως καὶ ἀπαγγελίας σύγγραμμά του. Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ κ. Βρατσάνου ἔρτι ἐκδοθὲν συνίσταται ἐκ σελίδων 284 εἰς 80ν καὶ τιμᾶται δραχ. 3. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο πληροῦ ἐλλειψῶν ἐπαισθητῆν παρ' ἡμῖν, ἐπιλοπόνθη μετ' ἐπιμελείας ἐπὶ τῇ βάσει συγγραμμάτων ἀρχαίων καὶ νεωτέρων Ἑλλήνων, Λατίνων, Ἰάλλων καὶ Γερμανῶν καὶ εἶνε χρησιμώτατον κτῆμα διὰ τὸν θέλοντα νὰ μάθῃ ἢ νὰ διδάξῃ ἐπιστημονικῶς τὴν τέχνην τοῦ ἀναγιώσκειν καὶ ἀπαγγέλλειν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Σ. Μ. Γ. εἰς Σάμον. Ἐλάβομεν ἐπιστολὴν εὐχαριστοῦμεν. Εὐχαριστήθητε νὰ πέμψητε ἡμῖν μίαν ἐτι πληροφειαν πόσοι οἱ ἀντὶ τὴν νῆσον ἱερεῖς καὶ πόσοι οἰκονομικοὶ ἐκαστῷ ἀναλογοῦσι. — Π. Π. Π. Κ. Ι. εἰς Βογιανεζή-μοῖ. Γράφομεν ταχυδρομικῶς. — Τ. Μπασιτ. Ἐλευθέρων διαφωτισθῆ. — Α. Τυπ. καὶ Ε. Καμπ. εἰς Νέουσαν Πάρον. Ἐλήφθησαν συνδρομαὶ εὐχαριστοῦμεν. — Σ. Νικ. εἰς Βενετίαν. Παραγγέλλεται ἐξτελέσθησαν. — Κ. Ἀμιαρ. Ὀδησῶν. Χρήματα ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν. — Α. Γ. ἡγοῦμ. Ἠγ. Λαύρας. Χρήματα ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν. — Κ. Κυριακ. Βόλον. Χρήμ. ἐλήφθησαν, ἀποδείξεις ἐπαίτησαν. — Α. Κολακίδ. Πανοικλάδι. Χρήματα ἐλήφθησαν. — Παπαῖς. Βενίσην. Ἀμφότερα ἐλήφθησαν μετ' ἀνδρομῶν. — Γ. Φερδ. Πορτ-σαῖδ. Χρήματα ἐλήφθησαν. — Β. Α. Κ. Ἀγοστόλιον. ἔχει καλῶς. — Β. Ν. Ἀστρός. Χρήματα ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν. — Ξ. Π. Σκερ. Ὀδησῶν. Χρήματα ἐλήφθησαν δὲς, εὐχαριστοῦμεν. — κ. Στ. Καρ. Τήρον. ἔγένετο κατὰ λέξιν γράφομεν ταχυδρομικῶς. — Οὐκ. Παπαγ. Ἠλιβέριον. Χρήματα ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν. — Α. Σ. Ἀλεξάνδρειαν. Χρήματα ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν ἐπ' ἐνεργείας. — κ. Α. Ααρ. Κοπαρισίαν. ἔζητάσαμεν ἔχετε δίκαιον. — Β. Χαροκόπου Κοπαρισίαν. ἐλήφθη συνδρομῆ σας, εὐχαριστοῦμεν. — Ξ. Δευτ. Κάϊρον. ἐπιστολή σας ἐλήφθη. — Ν. Μην. Σάμον. πέμπονται μετὰ 11ον. — Γ. Μαρ. Σάμον. ἔχετε δίκαιον. — κ. Κ. Η. καὶ Μ. Β. ἐλήφθησαν ἐπέμψαμεν χειρόγραφα ἐγράψαμεν ταχυδρομικῶς. — Ν. Γρ. Νεάπ. Κορίνθ. ἐλήφθη ἐπιστολή. — Ν. Σαρ. Ὀδησῶν. Πέμπονται τακτικῶς ἀποδοῦμεν πῶς παραπίπτονται σημειώματα ἠλεεινότητας ἐκιδμῶς. — Κ. Κυρ. Τεργάνιον. Ἀποδείξεις ἐπέμψθησαν περιμένοντες ἀπάντησιν. — ἨΘ. Λυκ. εἰς Ἀξόφ-Λόν. συνδρομῆ σας ἐλήφθη. εὐχαριστοῦμεν ἐπέμψαμεν καὶ ἄλλας ἀποδείξεις. — Α. Καμπ. Τήρον. Γράματα, παρακαλοῦμεν, εὐκρινῶς ἐνόματα συνδρομητῶν εὐχαριστοῦμεν ἐπὶ τῇ ἐνεργείᾳ. — Γ. Λοῖτ. Κορηνεία Κύπρον. Χρήματα ἐλήφθησαν. — Α. Σον. Κάϊρον. Χρήματα ἐλήφθησαν ἐπέμψθησαν πρὸ πολλοῦ ἀποδείξεις. — Σ. Σπᾶθ. Γιόρτζιον. Χρήματα ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν. — Α. Ἀναστ. Ὀλυνθίων. ἐπιστολή σας ἐλήφθη. — Α. Ἰαν. Λάρινα. Κύπρον. ἐπέμψθησαν. — Α. Μαρ. Πιρῆξεν. Ἐλάβομεν εὐχαριστοῦμεν ἀπάντησίν σας. — Ν. Σ. Μπογδάν. Κέρκυραν. Αἱ ἐπιστολαὶ σας ἀναγιώσκονται καὶ ὅπὸ τοῦ τεταγμένου ὑπαλλήλου καὶ ἐν συνεδίῳ τοῦ συμβουλίου, εὐχαριστοῦμεν. Ὑπερὸς διὰ τὴν πληρὴν ἐξέλιον δρᾶσίν σας. — Σερ. Παναγ. Πάτρων. ἔχετε δίκαιον τὸ λέθος τῇ ὑπαλλήλῳ τῆς διεκπεραιώσεως γράφομεν ταχυδρομικῶς.

Ἵψοις Α. Κολλαράκη καὶ Ν. Τριανταφύλλου — Κάτωθεν τοῦ Δημαρχείου —